

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

WET VAN 5 MAART 1952 BETREFFENDE DE OPDECIMES OP DE STRAFRECHTELIJKE GELDBOETEN

1. De opdecimes werden ingesteld door de wet van 24 Juli 1921 (1), die herhaaldelijk werd gewijzigd (2). Liever dan een zo vaak gewijzigde wet eens te meer te amenderen, heeft de regering de wet van 24 Juli 1921 in haar geheel overgenomen en er de opeenvolgende wijzigingen, evenals de nieuwe verhoging van het bedrag der opdecimes ingevoegd. De wet van 5 Maart 1952 (3) is dan ook slechts een coördinatie die, behoudens het bedrag van de opdecimes, geen wijziging brengt aan de inhoud van de vroegere wetgeving en de interpretatie welke de hoven en rechtbanken er aan hebben gegeven, wordt behouden (4). De wet van 5 Maart 1952 heeft ten andere in de Kamer der Volksvertegenwoordigers en in de Senaat geen aanleiding gegeven tot enige bespreking (5).

Draagwijdte van de wet

2. De wet van 5 Maart 1952 heeft, evenals de vroegere wetten, enkel ten doel « de repressive kracht van de geldboeten te herstellen, door haar meer in verhouding te brengen met de verminderde koopkracht van de munt » (6). Het bedrag van de geldboeten werd aldus achtereenvolgens verhoogd met 20 decimes door artikel 1 van de wet van 24 Juli 1921; met 40 decimes door artikel 176 van de wet van 2 Januari 1926 en met 90 decimes door artikel 37 van de wet van 8 Juni 1926. Het bedrag der opdecimes werd daarna verlaagd op 60 decimes door artikel 1 van de wet van 27 December 1928, doch terug verhoogd op 90 decimes door artikel 12 van de wet van 14 Augustus 1947. Artikel 1 van de wet van 5 Maart 1952 verhoogt thans het bedrag der geldboeten met 190 decimes, dit wil zeggen dat zij dienen vermenigvuldigd met twintig. Dit coëfficiënt houdt het midden tussen de waarde van de frank volgens de maatstaf goud en die volgens de maatstaf koopkracht (7).

3. Evenals de vroegere wetten, vermeldt artikel 1 van de wet van 5 Maart 1952 ten andere uitdrukkelijk dat die verhoging het juridisch karakter van de geldboete niet wijzigt. Daaruit volgt dat de opdecimes geen invloed hebben op de kwalificatie van de misdrijven (misdad, wanbedrijf, overtreding); dat de bevoegdheid van de strafrechtsmachten vastgesteld

wordt volgens het maximum bedrag der geldboete (8), zoals deze door de Strafwet is bepaald, zonder rekening te houden met de opdecimes (9); dat de verhoging eveneens zonder invloed is op de verjaringstermijn van de publieke vordering en van de uitgesproken straffen; dat bij vaststelling van de duur van de vervangende gevangenisstraf enkel rekening moet worden gehouden met de uitgesproken straf en niet met de opdecimes (10). Zulks volgt ten andere uit alinea 2 van artikel 1 der wet van 5 Maart 1952, luidens hetwelke de hoven en rechtbanken in hun arresten en vonnissen moeten vaststellen dat de uitgesproken geldboeten met 190 decimes zijn verhoogd, met vermelding van het cijfer uit die verhoging voortvloeiende, zodat bij gebreke aan deze vaststelling en deze vermelding de veroordeelde niet verplicht kan worden opdecimes te betalen (11). Enkel de door de rechter uitgesproken straf wordt verhoogd (12).

4. Luidens artikel 172 van het Boswetboek van 19 December 1854 mag, in de gevallen voorzien in titel XII van dit wetboek, de schadevergoeding met inbegrip van de waarde van de in natura teruggegeven voorwerpen, niet minder bedragen dan de enkele geldboete die bij het vonnis wordt uitgesproken. In het verslag van de Commissie van Justitie (13) werd uitdrukkelijk gezegd dat voor de bepaling van dit minimum enkel in aanmerking moet worden genomen de uitgesproken geldboete, zonder opdecimes.

5. Maar anderzijds, indien die verhoging de juridische aard van de geldboete niet wijzigt, nochtans wat de betaling betreft (14) vormt de uitgesproken geldboete, samen met de vermelde opdecimes, één geheel, één enkele straf. Daaruit volgt dat de vervangende gevangenisstraf zowel de betaling van de geldboete als van de opdecimes waarborgt; dat het verval van de straf zowel slaat op de geldboete als op de opdecimes en dat bij kwijtschelding of gedeeltelijke vermindering van de geldboete, eveneens de opdecimes kwijtgescholden zijn of in dezelfde mate worden teruggebracht (10). Alinea 3 van artikel 1 van de wet van 5 Maart 1952 bepaalt ten andere dat de opdecimes terzelfdertijd en door dezelfde middelen als de hoofdsom worden geïnd, overeenkomstig de wet en het vonnis van veroordeling.

Toepassingsgebied van de wet

Geldboeten waarop de verhoging dient toegepast.

6. Luidens alinea 1 van artikel 1 van de wet van 5 Maart 1952 wordt het bedrag van de strafrechtelijke geldboeten, uitgesproken door de hoven en rechtbanken krachtens het Strafwetboek of de bijzondere, zelfs van na deze wet daterende wetten en reglementen, verhoogd met honderd negentig decimes.

Tenzij afwijking ⁽¹⁵⁾, dient de verhoging met opdecimes dus toegepast op al de strafrechtelijke ⁽¹⁶⁾ geldboeten ⁽¹⁷⁾.

7. 1° Welk ook de algemene aard weze van de wet of van het reglement en onverschillig welke de rechtsmacht is die bevoegd is om van het misdrijf kennis te nemen.

Dienen aldus o.m. verhoogd overeenkomstig artikel 1 van de wet van 5 Maart 1952: de geldboeten door de burgerlijke rechtbanken uitgesproken krachtens de artikelen 50, 57bis (wet van 7 Maart 1938, artikel 1) en 79 (aangevuld door de wet van 16 December 1851, artikel 11) van het Burgerlijk Wetboek ⁽¹⁸⁾; de geldboete door de burgerlijke rechtbank tegen de griffier uitgesproken krachtens artikel 223c ⁽¹⁹⁾ van het Burgerlijk Wetboek; de geldboete uitgesproken krachtens artikel 253 (wet van 14 December 1935, artikel 2) van het Burgerlijk Wetboek ⁽²⁰⁾; de geldboete krachtens artikel 413 van het Burgerlijk Wetboek incidenteel uitgesproken door de vrederechter ⁽²¹⁾; de geldboeten uitgesproken krachtens de artikelen 10 en 11 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ⁽²²⁾, welke ook de rechtsmacht weze die ze uitspreekt; de geldboete krachtens de artikelen 263 en 264 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering door de rechter-commissaris uitgesproken tegen de getuige die geen gevolg geeft aan de dagvaarding om te getuigen in een burgerlijk enkwet; de geldboeten door de burgerlijke rechtbank uitgesproken krachtens de wet van 25 ventôse = 5 germinal an XI (16 Maart 1803) houdende inrichting van het notariaat ⁽²³⁾; de geldboete uitgesproken door de onderzoeksrechter krachtens artikel 80 van het Wetboek van Strafvordering; de geldboete door de burgerlijke rechtsmacht uitgesproken wegens misdrijf ter terechtzitting gepleegd.

8. 2° Onverschillig of de geldboete uitgesproken wordt krachtens het Strafwetboek ⁽²⁴⁾ of krachtens bijzondere wetten en reglementen ⁽²⁵⁾ en welk ook de overheid weze die het reglement heeft uitgevaardigd.

Dienen aldus verhoogd, overeenkomstig artikel 1 van de wet van 5 Maart 1952, de strafrechtelijke geldboeten uitgesproken krachtens de koninklijke besluiten, de ministeriële besluiten, de provinciale en de gemeentelijke reglementen ⁽²⁶⁾.

9. 3° Onverschillig of die bijzondere wetten of reglementen dateren van vóór of na de wet van 5 Maart 1952.

Dienen natuurlijk verhoogd de geldboeten uitgesproken krachtens de bijzondere wetten en reglementen daterende van vóór de wet van 5 Maart 1952. De bedoeling van deze wet is namelijk « de repressieve kracht dezer geldboeten te herstellen ». Maar om alle betwisting uit de weg te ruimen bepaalt artikel 1 uitdrukkelijk dat ook de geldboeten, uitgesproken krachtens de bijzondere, zelfs van na deze wet daterende wetten en reglementen, worden verhoogd met honderd negentig decimes ⁽²⁷⁾.

Geldboeten waarop de wet niet van toepassing is.

10. De wetgeving betreffende de opdecimes heeft geen terugwerkende kracht. De wet van 5 Maart 1952 is dus niet van toepassing op de geldboeten uitgesproken wegens misdrijven gepleegd vóór het in werking treden van die wet ⁽²⁸⁾, hetzij vóór 13 April 1952 ⁽²⁹⁾.

Artikel 2 van de wet van 24 Juli 1921 bevatte uitdrukkelijk zulke bepaling. Ze werd echter niet overgenomen in de wet van 5 Maart 1952. Het principe werd nochtans uitdrukkelijk door de wetgever aangevaard ⁽³⁰⁾. Het is trouwens de eenvoudige toepassing van de bepaling van artikel 2 van het Strafwetboek, luidens hetwelk geen misdrijf kan worden gestraft met straffen, die bij de wet niet waren bepaald voordat het misdrijf werd gepleegd en, indien de straf, ten tijde van het vonnis gesteld, verschilt van die welke ten tijde van het misdrijf is bepaald, de minst zware straf wordt toegekend ⁽³¹⁾.

11. De strafrechtelijke geldboeten uitgesproken wegens misdrijven gepleegd vóór 13 April 1952, blijven nochtans beheerst door de vroegere wetgeving ter zake opdecimes ⁽³²⁾ en dienen dus verhoogd met negentig opdecimes indien het misdrijf gepleegd werd na 26 September 1947 ⁽³³⁾ of met zestig opdecimes indien het gepleegd werd na 22 Januari 1929 en vóór 27 September 1947 ⁽³⁴⁾. Alhoewel krachtens artikel 3 van de wet van 5 Maart 1952 de vroegere wetgeving ter zake is opgeheven, toch is het niet de bedoeling of de wil van de wetgever deze wetgeving retroactief op te heffen en aldus van de toepassing ervan af te zien zo voor het verleden als voor de toekomst. Het zou ten andere contradictoir zijn enerzijds het bedrag der geldboeten aan te passen door verhoging van het getal der opdecimes en anderzijds deze opdecimes te laten vallen voor het verleden.

12. Dienen nochtans verhoogd met 190 decimes, overeenkomstig artikel 1 van de wet van 5 Maart 1952, de geldboeten uitgesproken wegens misdrijven geheel of ten dele gepleegd na het in werking treden van deze wet ⁽³⁵⁾.

Aldus de voortdurende misdrijven, de voortgezette misdrijven ⁽³⁶⁾ en de gewoontemisdrijven, wanneer een deel der feiten gepleegd werd na 12 April 1952.

Er werd gevonnist dat eveneens toepassing dient gedaan van de wet van 24 Juli 1921, wanneer het vonnis of arrest, overeenkomstig artikel 65 van het Strafwetboek, slechts één enkele straf uitspreekt wegens feiten gepleegd de ene vóór de andere na het in werking treden van die wet ⁽³⁷⁾.

13. De strafrechter moet de verhoging ⁽³⁸⁾ dus verantwoorden door vaststelling van de datum waarop het misdrijf is gepleegd. Indien hij de uitgesproken geldboete met honderd negentig decimes verhoogd zonder dat uit zijn beslissing kan worden opgemaakt of het weerhouden feit gepleegd werd na 12 April 1952, is zijn beslissing niet gemotiveerd.

Aldus werd er gevonnist dat niet met redenen is omkleed, het arrest waarbij, overeenkomstig artikel 1 van de wet van 24 Juli 1921 ⁽³⁹⁾, met 20 decimes wordt verhoogd de geldboete uitgesproken wegens een misdrijf gepleegd « in 1920, vóór 21 Augustus » ⁽⁴⁰⁾; « vanaf 16 Maart 1921 en vóór 4 October 1921 » ⁽⁴¹⁾; « in 1921, 1922 en 1923, vóór 20 Juli » ⁽⁴²⁾; het arrest waarbij, overeenkomstig artikel 37 van de wet van 8 Juni 1926 ⁽⁴³⁾, met negentig decimes wordt verhoogd de geldboete uitgesproken wegens een misdrijf gepleegd « in 1925, 1926 vóór 1 Juli 1926 » ⁽⁴⁴⁾; het

arrest waarbij, overeenkomstig artikel 176 van de wet van 2 Januari 1926, met veertig decimes wordt verhoogd de geldboete uitgesproken wegens een misdrijf gepleegd «in de loop van 1926» (45); de beslissing waarbij, overeenkomstig artikel 12 van de wet van 14 Augustus 1947 (46) met negentig decimes wordt verhoogd de geldboete uitgesproken wegens een misdrijf gepleegd «sedert min dan zes maanden, vóór 20 Januari 1948» (47); «tussen 14 Juni 1947 en 1 Augustus 1948» (48); «tussen Juli 1946 en 6 November 1947» (49); tussen 1 Januari 1947 en 1 October 1948» (50). Door deze onvoldoende precisering van de datum van het misdrijf, stelt de strafrechter het Hof van Verbreking in de onmogelijkheid na te gaan of het toegepast bedrag der opdecimes wettelijk is (51).

14. De verhoging is niet van toepassing op de fiscale geldboeten en de geldboeten met gemengd karakter, welke door de hoven en rechtbanken worden uitgesproken (52). Zulks volgt uitdrukkelijk uit de tekst van artikel 1 van de wet van 5 Maart 1952, luidens hetwelk enkel het bedrag van de strafrechtelijke geldboeten wordt verhoogd. Het verslag van de Commissie van Justitie, in verband met de wet van 24 Juli 1921, vermeldt ten andere uitdrukkelijk dat de ministers van Justitie en van Financiën, van wie het wetsontwerp uitging, van oordeel waren dat de verhoging niet van toepassing is op de geldboeten die tegelijk een strafrechtelijk en een fiscaal kenmerk hebben en dat de Commissie deze mening deelde (53). De rechtspraak besliste dan ook steeds dat de verhoging met opdecimes niet van toepassing was op de geldboeten gesteld om de inning te verzekeren van de fiscale rechten (54).

15. De verhoging met opdecimes is niet van toepassing op de geldboeten uitgesproken krachtens de wet van 29 Augustus 1919 (55) betreffende de slijterijen van gegiste dranken, gewijzigd door de besluitwet van 14 November 1939 (56).

Deze uitzondering was uitdrukkelijk voorzien in artikel 2 van de wet van 21 Juli 1921 en wordt thans eveneens uitdrukkelijk vermeld in artikel 2 van de wet van 5 Maart 1952 (57).

16. De wetgeving betreffende de opdecimes is niet van toepassing in de gevallen waarin die verhoging door een bijzondere wet wordt uitgesloten (artikel 2, in fine, wet 5 Maart 1952).

Het behoeft natuurlijk geen betoog dat de verhoging niet van toepassing is wanneer de wetgever in de toekomst zal beslissen er uitzondering op te maken. De bewoordingen van de slotzinsnede van artikel 2 werden dan ook op voorstel van de Raad van State in die zin gewijzigd dat de tekst algemeen is (58).

Merken we op dat alleen door een bijzondere wet de toepassing van artikel 1 kan worden uitgesloten en niet door een reglement. De reglementen kunnen ten andere slechts straffen voorzien binnen de grenzen der wet en krachtens een wettelijke opdracht (59).

17. In verschillende vroegere wetten wordt uitdrukkelijk gezegd dat de opdecimes niet van toepassing zijn op de daarin gestelde geldboeten. De wetgever heeft aan die wetsbepalingen geen afbreuk willen doen, evenmin als het zijn bedoeling was de inhoud der vroegere wetgeving enigszins te wijzigen.

Vermelden we :

18. Artikel 33, § 2, van de wet van 10 April

1933 (60), houdende voorlopige wijziging van sommige douanerechten, luidens hetwelk de boeten, welke bij een bepaling van douane- en accijnswetten van vóór 1 April 1926 vastgesteld zijn, met zestig opdecimes worden verhoogd (61).

19. Artikel 133 van het Koninklijk Besluit n° 308 van 31 Maart 1936 (62) tot invoering van het Wetboek van Successierechten. Dit artikel vervangt de bepaling van artikel 42 van de wet van 11 October 1919 (63), waarbij wijzigingen worden gebracht in de wetten op de erfenis-, de registratie- en de overschrijningsrechten. Artikel 133 van voornoemd Koninklijk Besluit vermeldt nochtans niet uitdrukkelijk dat de verhoging met opdecimes is uitgesloten. Deze uitsluiting volgde inderdaad uitdrukkelijk uit artikel 2 van de wet van 24 Juli 1921 tot instelling van opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten. Alhoewel thans enerzijds artikel 133 van voornoemd Koninklijk Besluit geen uitdrukkelijke vermelding bevat betreffende de uitsluiting van de verhoging met opdecimes, en, anderzijds, artikel 2 van de wet van 24 Juli 1921 opgeheven is door artikel 3 van de wet van 5 Maart 1952, toch dient er aangenomen dat ook onder het stelsel der wet van 5 Maart 1952, de verhoging bepaald bij artikel 1 dezer wet, niet van toepassing is. De wetgever heeft namelijk geen enkele wijziging willen aanbrengen aan de inhoud der vroegere wetgeving ter zake en de gedeeltelijke niet overneming van de tekst van artikel 2 van de wet van 24 Juli 1921 is enkel te wijten aan het feit dat de daarin vermelde wetten impliciet door een latere wet werden opgeheven en vervangen. Duidelijkheidshalve ware het nochtans gewenst geweest deze uitsluiting uitdrukkelijk te vermelden.

20. De verhoging met opdecimes wordt uitgesloten door artikel 206 van het Koninklijk Besluit n° 64 van 30 November 1939 (64), houdende het Wetboek van Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten (65).

21. De verhoging wordt uitdrukkelijk uitgesloten door artikel 66 van het Besluit van de Regent van 26 Juni 1947 (66), inhoudende het Wetboek van de Zegelrechten (67).

22. Door artikel 5 van de Besluitwet n° 1 van 1 Mei 1944 (68) waarbij voorlopige maatregelen worden uitgevaardigd om de gezondmaking van de munt voor te bereiden (69).

23. Door artikel 20 van de Besluitwet van 6 October 1944 (70) betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België, alsmede de gelddeposito's in landsmunt (69).

24. Door artikel 32 van de Besluitwet van 6 October 1944 (70) betreffende de telling van de Belgische en vreemde effecten (69).

25. Door artikel 7 van de Besluitwet van 6 October 1944 (70) betreffende de aangifte van vermogens in goud en in buitenlandse munt, van de buitenlands gelegen goederen en van de waarden op het buitenland (69).

26. Door artikel 4 van de Besluitwet van 6 October 1944 (70) betreffende de levensverzekerings- en capitalisatiecontracten (69).

27. Door artikel 5 van de Besluitwet van 6 October 1944 (70) betreffende de contrôle van de wissel (69).

28. Door artikel 10 van de Besluitwet van 12 October 1944 (71) waarbij zekere fiscale zegels uit de omloop onttrokken worden (69).

29. Door artikel 22 van de Besluitwet van 28 October 1944 (72) betreffende de ruiling en de neerlegging van Duitse en Belgische bankbiljetten in de gebieden die onder Duits administratief stelsel werden geplaatst (69).

30. Door artikel 25 van de Besluitwet van 16 November 1944 (73) houdende oprichting van de Dienst voor economische recuperatie (D.E.R.) (74).

31. Door artikel 8 van de Besluitwet van 30 Augustus 1945 (75) betreffende de omloopversnelling van vaartuigen, de laad- en lostijd en het bedrag van het liggeld inzake binnenscheepvaart (74).

32. Door artikel 78bis, § 2, van het Besluit van de Regent van 15 Januari 1948 houdende samenschakeling van de wetten en besluiten betreffende de inkomstenbelasting (76), gewijzigd door artikel 31 van de wet van 8 Maart 1951 (77) (69).

33. Anderzijds is het nochtans niet noodzakelijk dat de toepassing van de wet van 5 Maart 1952 uitdrukkelijk door de bijzondere wet wordt uitgesloten. Deze uitsluiting kan namelijk volgen uit de wil van de wetgever, hetzij deze uitdrukkelijk blijkt uit de bespreking van de wet, hetzij de verhoging in strijd is met de motieven en de grondslag van de wetgeving betreffende de opdecimes, op de strafrechtelijke geldboeten.

34. De geldboete uitgesproken krachtens artikel 11 van het Koninklijk besluit van 25 October 1921 (78) houdende samenordering van de wetgeving op het lager onderwijs (79) moet niet worden verhoogd met opdecimes. Inderdaad, zegt het Hof van verbreking in zijn arrest van 17 Juli 1922 (80), heeft de wet van 24 Juli 1921 enkel ten doel te verhelpen aan de huidige waardevermindering van de munt; anderzijds blijkt uit de verklaring van de minister van wetenschappen en kunsten, gedaan in verband met de toepassing van de wet van 24 Juli 1921 op deze van 18 October 1921, dat de geldboete van 1 tot 25 frank vastgesteld werd, rekening houdende met de huidige waarde van het geld (81).

35. Deze stelling, die in 1922 opging, zou thans nog moeilijk in feite kunnen verantwoord worden. Toen het Hof van Verbreking zijn arrest van 17 Juli 1922 uitsprak, werden de geldboeten namelijk slechts verhoogd met twintig opdecimes. Thans echter dienen ze verhoogd met honderd negentig opdecimes, zodat er thans eveneens aanleiding zou bestaan de geldboete voorzien door artikel 11 van het Koninklijk besluit van 25 October 1921, te verhogen in verhouding met de verdere waardevermindering van de munt. Nochtans besliste het Hof van Verbreking in zijn arrest van 16 November 1926 (82), dat, evenmin als de wet van 24 Juli 1921, de wet van 2 Januari 1926 (83) van toepassing was op die geldboete. Anderzijds blijkt uit de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 5 Maart 1952, dat het niet de bedoeling is geweest van de wetgever de inhoud van de wet van 24 Juli 1921 te wijzigen en dat de interpretatie welke de hoven en rechtbanken er aan hebben gegeven, wordt behouden (84).

36. De wet van 5 Maart 1952, evenals de vroegere

wetgeving betreffende de opdecimes, is niet van toepassing op de geldboeten bepaald op een veelvoud van een belasting, of van een recht, waarvan de betaling werd ontdoken (85). De reden der verhoging (86) heeft enkel betrekking op de gewone geldboeten, waarvan het bedrag bepaald werd volgens de muntwaarde (87). Wanneer de geldboete bepaald werd in verhouding met een belasting of een recht, kan de aanpassing van die geldboete aan de waarde die ze had op het ogenblik van haar vestiging, slechts geschieden door de verhoging van het bedrag van het recht of van de belasting zelf (85). Deze stelling werd uitdrukkelijk overgenomen door artikel 33, § 2, van de wet van 10 April 1933 (88).

37. Aldus eveneens, wanneer het bedrag van de geldboete bepaald is volgens de waarde van het voorwerp van het misdrijf, houdt de wetgever rekening met de devaluatie van de munt en sluit dienvolgens, tenzij uitdrukkelijke uitzondering (89), de toepassing van opdecimes uit (90).

Vaststelling van de opdecimes in de beslissing

38. Volgens het oorspronkelijk wetsontwerp van de regering (91) zou de verhoging van rechtswege, krachtens de wet van 24 Juli 1921, worden toegepast door het beheer der registratie bij de inning van de boete, zonder tussenkomst van de rechtbank. Op voorstel van de commissie van justitie werd de tekst van artikel één dezer wet echter geamendeerd door inlassing van een nieuwe alinea, waarvan de bewoordingen overeenstemmen met de huidige alinea twee van artikel 1 der wet van 5 Maart 1952. De bedoeling daarbij was te vermijden dat de veroordeelde, geen kennis hebbende van die verhoging, in dwaling zou worden gebracht over het werkelijk bedrag dat hij ten gevolge van zijn veroordeling zou dienen te betalen (92).

39. Alinea twee van artikel één van de wet van 5 Maart 1952, evenals de vroegere wetgeving, legt dienvolgens aan de hoven en rechtbanken de verplichting op in hun arresten en vonnissen vast te stellen dat de geldboete, ten laste van de beklaagde uitgesproken, met honderd negentig decimes is verhoogd bij toepassing van die wet. Tevens moet het uit die verhoging voortvloeiende cijfer worden vermeld.

Daaruit volgt dat de strafrechter eerst de beklaagde dient te veroordelen tot de geldboete die hij, rekening houdende, enerzijds, met de graad van schuldigheid van de beklaagde, en, anderzijds, met de bepaling van de strafwet, nodig acht. Daarna dient hij een tweede beslissing uit te spreken, die geen enkele veroordeling inhoudt (93), en waarin hij enkel vaststelt dat de uitgesproken geldboete verhoogd is met honderd negentig decimes en dienvolgens tot zulk bedrag oploopt. Deze verhoging is aldus een eenvoudig economische maatregel, waarbij de waarde der boete wordt aangepast. Ze moet worden toegepast, afgezien van de graad van schuldigheid van de veroordeelde (94).

40. De vaststelling in de arresten en vonnissen dat de geldboete, ten laste van de beklaagde uitgesproken, verhoogd is met 190 decimes bij toepassing van de wet van 5 Maart 1952, is een verplichting voor de hoven en rechtbanken.

Daaruit volgt dat, zo die vaststelling in eerste aanleg niet is gedaan, de rechter in hoger beroep verplicht is ze te doen, en dat, zo die vaststelling in het vonnis of arrest, in laatste aanleg gewezen, niet is gedaan,

de beslissing verbroken kan worden (95). Hetzelfde geldt wanneer de geldboete ten onrechte verhoogd werd met opdecimes (96), wanneer de verhoging onwettelijk is omdat het wettelijk bedrag niet werd bereikt of werd overschreden. De wetgeving betreffende de opdecimes is namelijk van openbare orde en het Hof van Verbreking werpt het middel *ex officio* op (97). Desnoods verbreekt het Hof de beslissing in het belang van de wet, overeenkomstig artikel 442 van het Wetboek van Strafvordering (98).

41. Nochtans, op de enkele voorziening van de beklagde, kan de geldboete niet met opdecimes worden verhoogd, zo deze verhoging in het vonnis a quo niet werd vastgesteld of kan het bedrag der door het vonnis a quo vastgestelde opdecimes niet worden verhoogd tot het wettelijk bedrag. Aldus kan op verzet van de beklagde, de geldboete niet met opdecimes worden verhoogd, zo deze verhoging niet was vastgesteld in het vonnis bij verstek. En bij afwezigheid van hoger beroep door het openbaar ministerie, kan deze verhoging evenmin worden toegepast op het hoger beroep van de beklagde alleen (99).

Wanneer de beslissing, op kennisgeving van de procureur-generaal wordt verbroken omdat vergeten werd de boete met opdecimes te verhogen en het daaruit voortvloeiende cijfer te vermelden, geschiedt deze in het belang van de wet (100).

42. Maar anderzijds, alhoewel de verhoging met opdecimes en de vaststelling ervan in de beslissing een verplichting is, wanneer de strafrechter ten onrechte moest nalaten die verhoging uit te spreken of minder opdecimes moest vaststellen dan door de wet voorzien, zou de ontvanger der geldboeten slechts de uitgesproken opdecimes kunnen eisen (101).

43. Er dient in de vonnissen en arresten vastgesteld dat de uitgesproken geldboete verhoogd is, bij toepassing van de wet van 5 Maart 1952. Indien de geldboete betrekking heeft op een misdrijf gepleegd voor het in werking treden van deze laatste wet, dient vastgesteld dat ze gedaan werd bij toepassing van de vroegere wetgeving.

Er werd gevonnist dat aan het voorschrift van artikel 176 van de wet van 2-1-1926 (102) is voldaan, wanneer het vonnis, waarbij de opdecimes worden toegepast overeenkomstig de op het ogenblik van de uitspraak in voege zijnde wet (103), vaststelt dat er toepassing is gedaan van deze laatste wet (104). Dat de rechter in hoger beroep zich kan vergenoegen te verwijzen naar de wetsbepalingen door de eerste rechter ingeroepen (104).

M. VAN BALBERGHE.

(1) Staatsblad van 29 Juli 1921.

(2) Artikel één is vervangen door artikel 176 van de wet van 2 Januari 1926 (Staatsblad 2-3 Febr.), dat zelf is gewijzigd door artikel 37 van de wet van 8 Juni 1926 (Staatsblad 9 Juni), op zijn beurt vervangen door artikel 1 van de wet van 27 December 1928 (Staatsblad 13 Jan. 1929), dat eveneens gewijzigd is bij artikel 12 van de wet van 14 Augustus 1947 (Staatsblad 17 Sept.).

Artikel twee werd expliciet gewijzigd door artikel 6 van de besluitwet van 14 November 1939 tot wijziging van de wet van 29 Augustus 1919 op het regiem van de alcohol (Staatsblad 18 Nov. 1939); het werd impliciet gewijzigd door opheffing van de er in vermelde wetten van 11 en 24 October 1919 en 28 Januari 1921 (zie infra nr 15 en de nota nr 57).

(3) Staatsblad van 3 April 1952.

(4) Zie, Memorie van toelichting en advies van de Raad van State; Verslag De Gryse. Kamer der Volksvertegenwoordigers, gewone zitting 1950-1951, Bescheiden nrs 180 en 441.

(5) Zie Parlementaire Handelingen. Kamer der Volksvertegenwoordigers, zitting 1950-1951, vergadering van 24 Mei 1951. Senaat, zitting 1951-1952, vergaderingen van 20 en 27 Februari 1952.

(6) Zie, Memorie van toelichting op de wet van 24 Juli

1921 en het Verslag van de commissie van justitie (Pasinomie 1921, blz. 422 en Parlementaire Bescheiden, Kamer der Volksvertegenwoordigers, zitting 1920-1921, nrs 168 en 352); Memorie van toelichting op de wet van 5 Maart 1952 en het Verslag De Grijse (Kamer der Volksvertegenwoordigers, zitting 1950-1951, Bescheiden nrs 180 en 441); Verslag J. Chot (Senaat, zitting 1951-1952, Bescheid nr 96).

« Attendu qu'en portant la loi du 24 juillet 1924, le législateur a considéré que la monnaie qui avait servi de base et de mesure aux taux des amendes pénales a disparu de la circulation, et a été remplacé par les billets de la Banque Nationale dont l'article 6 de la loi du 20 juin 1873 consacre le cours légal, et dont l'arrêté royal du 2 août 1914, confirmé par la loi du 4 août suivant, a imposé le cours forcé; que la valeur effective de ces titres de crédit étant notablement inférieure à la valeur de la monnaie métallique, la loi a voulu « restituer aux amendes pénales la valeur répressive qu'elles avaient au moment où elles avaient été établies » et que l'avilissement des billets leur avait fait perdre; que pour ce motif, ajustant en quelque manière le taux des amendes à la valeur réelle des billets, seul instrument monétaire demeuré en usage, il a augmenté ces amendes de vingt décimes ». Verbr. 15 Juni 1925, Pas. 1925, I, 291 en de nota nr 2; Verbr. 13 Juli 1925, Pas. 1925, I, 344 en 345.

(7) Verslag J. Chot, Senaat, Bescheid nr 96.

(8) Indien de wet geen hoofdgevangenisstraf voorziet.

(9) Verbr. Fr. 2 Juni 1921, D. P. 1922, I, 150.

(10) Memorie van toelichting op de wet van 24 Juli 1921 en Verslag van de commissie van justitie. Pasinomie 1921, blz. 422.

(11) Zie infra nrs 38 en volgende.

(12) Zie nota nr 2, onder Verbr. 17 Juli 1922, Pas. 1922, I, 397.

(13) Pasinomie 1921, blz. 423.

(14) Zie, Verbr. 15 Juni 1925, Pas. 1925, I, 291 (motieven), vermeld infra, nota nr 27.

(15) Zie infra nrs 10 en volgende.

(16) Betreffende het begrip « penale geldboete », zie o.m. Haus, Principes, dl II, nrs 717 en volgende.

(17) Maar anderzijds kunnen enkel de strafrechtelijke boeten worden verhoogd. Zie infra nr 14.

Ook worden alleen verhoogd de strafrechtelijke geldboeten uitgesproken door de hoven en rechtbanken. Het minimum van 100 Fr. voorzien door de artikelen 166, 169, 180 en 180ter van het Wetboek van Strafvordering (Kon. Besl. nr 7 van 21 Juni 1939, art. 2; Wet van 7 Juni 1949) in geval van minnelijke schikking, blijft dus ongewijzigd en dient niet verhoogd, alhoewel het wenselijk kan zijn bij de bepaling van het bedrag der minnelijke schikking in feite rekening te houden met de verdubbeling, door de wet van 5 Maart 1952 bepaald ten overstaan der vroegere verhoging.

(18) Raadpleeg: F. Hélie, Instr. crim., dl III, nr 4070; Haus, Principes, dl II, nr 719; Verbr. 23 Juli 1894, Pas. 1894, I, 277.

(19) Wet van 20 Juli 1932; wet van 15 December 1772, art. 4, 9 en 13.

(20) Verg. Pand. B., v° Usages corporatifs des notaires, nr 4418.

(21) Zie Haus, Principes, dl II, nr 719.

(22) Corr. Luik 16 Oct. 1934, Pand Pér. 1934, nr 316, blz. 549.

(23) Behalve de geldboete voorzien door artikel 34ter (Kon. besl. van 13 Dec. 1935, art. 2) hebben deze geldboeten een penaal karakter en worden door de burgerlijke rechtbanken uitgesproken. Raadpleeg: Art. 53, wet van 25 ventôse = 5 germinal an XI; F. Hélie, Instr. crim., dl III, nr 4070; Haus, Principes, dl II, nr 719; Pand. B., v° Usages corporatifs des notaires, nrs 4427, 4590 en volgende; Verbr. 12 Mei 1930, Pas. 1930, I, 209; Garraud, Instr. crim., dl IV, nr 1504, 4°.

(24) Verbr. 12 Febr. 1923, Pas. 1923, I, 189.

(25) Verbr. 13 Juli 1925, Pas. 1925, I, 344; Verbr. 5 Juli 1943, Pas. 1943, I, 283; Corr. Hoei 12 Dec. 1923, Rev. dr. pén. 1923, 160. Dient eveneens verhoogd, de boete voorzien door artikel 20 van de wet op de jacht. « Si le montant de cette amende spéciale a été fixé par le législateur à la valeur présumée de l'arme soustraite à la confiscation, son évaluation forfaitaire n'enlève cependant pas à ce montant son caractère d'amende pénale, au sens de l'article 38 du Code pénal, puisqu'il constitue la sanction pécuniaire de l'obligation légale, imposée au délinquant, de remettre immédiatement son arme, et qu'à défaut de remise immédiate, c'est cette peine pécuniaire qui est encourue, au lieu de celle de la confiscation à laquelle la loi l'a substituée; attendu que dans le but de « restituer aux amendes pénales la valeur répressive qu'elles avaient au moment où elles ont été établies » et que la dépréciation du papier-monnaie leur avait fait perdre, les lois sur les décimes additionnels ont majoré, sans distinction, toutes les amendes pénales prononcées par les cours et tribunaux en vertu des dispositions du Code pénal et des lois et règlements particuliers; que ces motifs de majoration s'appliquent à la sanction pécuniaire prévue par l'article 20 ». Verbr. 18 Mei 1931, Pas. 1931, I, 170. Zie nota onder Verbr. 29 Dec. 1947, Pas. 1947, I, 568; infra nota nr 90.

(26) Verbr. 13 Juli 1925, Pas. 1925, I, 345.

(27) De woorden « zelfs van na deze wet daterende (bijzondere) wetten en reglementen » bevonden zich niet in artikel 1 van de wet van 24 Juli 1921. Ze werden slechts ingelast door de wet van 2 Januari 1926. Nochtans bestelde voordien reeds de rechtspraak dat de verhoging ook diende toegepast op de strafrechtelijke geldboeten uitgesproken krachtens bijzondere wetten en reglementen daterende van voor de wet van 24 Juli 1921. Zie Brussel 20 Jan. 1925, Pand. B. 1926, nr 85, blz. 103; Corr. Bergen 29 Maart 1924, Rev. dr. pén. 1924, 459. « Attendu que de l'objet et de la portée ainsi définis de la loi du 24 juillet 1921 (zie supra nota nr 6) il résulte que toutes les amendes prévues par

l'article 38 du Code pénal sont nécessairement affectés, quant à leur paiement, d'une majoration de vingt décimes; que si donc une amende est créée, la loi nouvelle qui l'établit se réfère, sauf dérogation, à l'article 38 précité, disposition organique, d'après l'article 100 du Code pénal, de la répression par peines pécuniaires; attendu que ni du texte de la loi du 30 juillet 1922, ni dans les discussions qui ont précédé son élaboration, les auteurs de cette loi n'ont exprimé la volonté de donner à l'amende pénale ... une valeur différente de celle que comporte l'application du droit commun». Verbr. 15 Juni 1925, Pas. 1925. I. 291 en nota nr 2; Verbr. 13 Juli 1925, Pas. 1925. I. 344 en 345; Zie ook Verbr. 5 Juli 1943, Pas. 1943. I. 282. Het is op grond van dezelfde motivering dat het Hof van verbreking besliste dat de bijzondere boete, gesteld door artikel 20 van de wet van 28 Februari 1882 op de jacht wegens niet-aangifte van het wapen, dient verhoogd met opdecimes (Verbr. 18 Mei 1931, Pas. 1931. I. 170. Zie supra nota nr 25). Anderzijds zou daaruit a contrario volgen dat onwettelijk is het gemeentereglement dat een geldboete vaststelt doch bijvoegt dat deze niet met de opdecimes dient verhoogd (zie nota nr 1, onder Verbr. 13 Juli 1952, Pass. 1925. I. 345. Zie infra nr 16).

(28) Gevonnist dat onwettelijk is de beslissing waarbij, overeenkomstig art. 1 van de wet van 24 Juli 1921 gewijzigd door art. 1 der wet van 27 Dec. 1928, met 60 decimes wordt verhoogd de geldboete uitgesproken wegens een misdrijf gepleegd vóór 3 Maart 1926 (Verbr. 27 Oct. 1930, Pas. 1930. I. 339); dat niet met 20 decimes mag worden verhoogd de geldboete uitgesproken wegens een misdrijf gepleegd voor het in werking treden van de wet van 24 Juli 1921 (Verbr. 3 Nov. 1924, Pas. 1925. I. 4); zie ook Verbr. 13 Dec. 1943, Pas. 1944. I. 110.

(29) Wet van 18 April 1898, art. 4.

(30) Zie Advies van de Raad van State, in Parlementair Bescheid nr 180 der Kamer der Volksvertegenwoordigers, zittijd 1950-1951. Verslag De Gryse, Ibid. nr 441.

(31) Luik 5 Oct. 1929, Rev. dr. pén. 1930, 381.

(32) Betreffende het principe dat de geldboeten enkel mogen worden verhoogd met het bedrag der opdecimes voorzien door de wet in voege op het ogenblik van het misdrijf, zelfs indien ze door de rechtbank worden uitgesproken na het in werking treden van een wet die het bedrag der opdecimes verhoogt, zie Verbr. 27 Oct. 1930, Pas. 1930. I. 339; zie ook de nota's 33 en 34.

Maar anderzijds, wanneer de verhoging vastgesteld op het ogenblik van het weerhouden feit groter is dan deze vastgesteld op het ogenblik van de bestraffing van het feit, kan enkel deze laatste worden toegepast. Luik 5 Oct. 1929, Rev. dr. pén. 1930, 381.

(33) Verbr. 11 Oct. 1948, Pas. 1948. I. 556; Verbr. 4 Juli 1949, Pas. 1949. I. 493; Verbr. 11 Febr. 1949, Pas. 1949. I. 124; Verbr. 26 Sept. 1949 en 13 Febr. 1950, Pas. 1950. I. 124 en 409.

(34) Verbr. 16 Mei 1949, Pas. 1949. I. 379; Verbr. 15 Mei 1950 Pas. 1950. I. 649. Zie ook nota's 32 en 33.

(35) Verbr. 8 Nov. 1926, Rev. dr. pén. 1927, 62 en Pas. 1927. I. 85; Verbr. 10 Oct. 1927, Rev. dr. pén. 1927, 1064 en Pas. 1927. I. 303; Verbr. 26 Maart 1928, Pas. 1928. I. 126.

(36) Zie Verbr. 22 Mei 1922, Pas. 1922. I. 313.

(37) Verbr. 8 Aug. 1924, Pas. 1924. I. 518.

(38) Het bedrag der opdecimes.

(39) In werking getreden op 8 Augustus 1921.

(40) Verbr. 8 Nov. 1926, Rev. dr. pén. 1927, 62 en Pas. 1927. I. 85.

(41) Verbr. 22 Mei 1922, Pas. 1922. I. 313.

(42) Verbr. 13 Oct. 1924, Pas. 1924. I. 542.

(43) In werking getreden op 19 Juni 1926.

(44) Verbr. 10 Oct. 1927, Rev. dr. pén. 1927, 1064 en Pas. 1927. I. 393. In dit geval was het zelfs onmogelijk na te gaan of de verhoging 20 decimes (wet 2 Jan. 1926) of 90 decimes moest bedragen.

(45) Verbr. 15 Oct. 1928, Rev. dr. pén. 1928, 1096.

(46) In werking getreden op 27 September 1947.

(47) Verbr. 14 Febr. 1949, Pas. 1949. I. 124.

(48) Verbr. 4 Juli 1949, Pas. 1949. I. 493.

(49) Verbr. 26 Sept. 1949, Pas. 1950. I. 28.

(50) Verbr. 13 Febr. 1950, Pas. 1950. I. 409.

(51) Verbr. 26 Maart 1928, Pas. 1928. I. 126.

(52) Zie nochtans artikel 33, § 2, van de wet van 10 April 1933, infra nr 18.

(53) Zie Pasinomie 1921, blz. 423.

(54) Verbr. 11 Juni 1934, Pas. 1934. I. 316 en de nota nr 3; Verbr. 1 Oct. 1934, Pas. 1934. I. 395; Verbr. 4 Maart 1935, Pas. 1935. I. 175; Verbr. 31 Oct. 1938, Pas. 1938. I. 342 en Rev. dr. pén. 1939, 107; Verbr. 20 Sept. 1943, Pas. 1943. I. 350; Brussel 10 Nov. 1934, Rev. dr. pén. 1935, 548; Brussel 29 Dec. 1934, Rev. dr. pén. 1935, 424; Contra, doch ten onrechte, Brussel 28 Maart 1928, Rev. dr. pén. 1928, 451.

(55) Staatsblad 10 September 1919.

(56) Staatsblad 18 November 1939.

(57) Artikel 2 van de wet van 21 Juli 1921 voorzag eveneens uitdrukkelijk dat de verhoging niet van toepassing was op de geldboeten uitgesproken: 1) krachtens de wet van 29 Augustus 1919 (Staatsblad 10 September) op het regime van de alcohol. Deze uitzondering werd nochtans expliciet opgeheven door de besluitwet van 14 November 1939, art. 6, tot wijziging van voornoemde wet van 29 Augustus 1919 (Staatsblad 18 November 1939); 2) krachtens de wet van 11 October 1919 (Staatsblad 13 November 1919), waarbij wijzigingen worden gebracht in de wetten op de erfenis-, de registratie- en de overschrijvingsrechten. Zie infra nr 19; 3) krachtens de wet van 24 October 1919 (Staatsblad 22 November) waarbij wijzigingen worden gebracht in de wetten op de zegel-, registratie-, overschrijvings- en inschrijvingsrechten. Zie infra nr 21; 4) krachtens de wet van 28 Januari 1921 (Staatsblad 30 Januari) waarbij de regering voorlopig wordt gemachtigd zich te verzetten tegen overdreven exploi-

tatie van sommige bossen en sommige wouden. Deze wet van tijdelijke aard is thans zonder voorwerp.

(58) Zie Bescheid nr 180. Kamer Volksvertegenwoordigers, zittijd 1950-1951.

(59) Zie Verbr. 13 Juli 1925, Pas. 1925. I. 345, en supra nota nr 27.

(60) Staatsblad 13 April 1933.

(61) Volgens de aan de Raad van State verstrekte inlichtingen ligt het niet in de bedoeling van de regering dat bedrag te wijzigen. Zie het Advies van de Raad van State, in het Parlementair Bescheid nr 180 van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, zittijd 1950-1951.

Die verhoging met 60 decimes is nochtans niet toepasselijk op boeten welke met de ontrokken rechten evenredig zijn (zelfde artikelen). Verg. infra nr 36.

(62) Staatsblad 7 April 1936; erratum, Staatsblad 12 April 1936. Dit artikel werd, wat het bedrag der geldboete betreft, gewijzigd door art. 1 van de wet van 14 Augustus 1947.

(63) Staatsblad 13 November 1919.

(64) Staatsblad 1 December 1939; errata, Staatsblad 13 December 1939. Dit artikel werd, wat het bedrag betreft, gewijzigd door artikel 1 der wet van 14 Augustus 1947.

(65) Dit artikel vervangt en voegt samen de bepalingen van artikelen 42 van de wet van 11 October 1919 (Staatsblad 13 November 1919) waarbij wijzigingen worden gebracht in de wetten op de erfenis-, registratie- en overschrijvingsrechten, artikel 28 van de wet van 24 October 1919 (Staatsblad 22 November 1919) waarbij wijzigingen worden gebracht in de wetten op de zegel-, registratie-, overschrijvings- en inschrijvingsrechten (beide opgeheven door artikel 290 van het Koninklijk besluit van 30 November 1939, voornoemd) en artikel 2 van de wet van 24 Juli 1921 tot instelling van opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten.

(66) Staatsblad 14 Augustus 1947. Artikel 66 werd, wat het bedrag der geldboete betreft, gewijzigd door artikel 1 van het Besluit van de Regent van 16 Sept. 1947.

(67) Dit artikel vervangt het artikel 28 van de wet van 24 October 1919 (Staatsblad 22 November 1919), waarbij wijzigingen worden gebracht in de wetten op de zegel-, registratie-, overschrijvings- en inschrijvingsrechten, zelf vervangen door artikel 207v van het Koninklijk Besluit van 2 Maart 1927 (Staatsblad 6 Maart 1927) genomen in uitvoering van artikel 36 van de wet van 8 Juni 1926 (Staatsblad 16 Juni 1926) (Zie Brussel 23 November 1929, Rev. dr. pén. 1930, 37) en op zijn beurt aangevuld door artikel 15 van het Koninklijk Besluit nr 264 van 27 Maart 1936 (Staatsblad 29 Maart 1936). Deze wetsbepalingen werden opgeheven door artikel 81 van het Besluit van de Regent van 26 Juni 1947, voornoemd.

Artikel 2 van de wet van 24 Juli 1921, hetwelk de niet-toepasselijkheid van opdecimes op deze geldboeten voorzag, werd uitdrukkelijk in de tekst van artikel 66 van voormeld besluit ingewerkt, zodat het niet meer diende overgenomen te worden in de wet van 5 Maart 1952.

(68) Staatsblad 5 September 1944.

(69) Dit artikel voorziet uitdrukkelijk dat de wet van 24 Juli 1921 niet van toepassing is op de voorziene geldboeten.

(70) Staatsblad 7 October 1944.

(71) Staatsblad 14 October 1944.

(72) Staatsblad 30-31 October 1944; erratum, Staatsblad 10 November 1944.

(73) Staatsblad 22 November 1944.

(74) Luidens de tekst van dit artikel werd het bedrag der geldboeten vastgesteld, opdecimes inbegrepen.

(75) Staatsblad 13 September 1945.

(76) Staatsblad 21 Januari 1948.

(77) Staatsblad 19-20 Maart 1951.

(78) Staatsblad 16-17 November 1921.

(79) Wet van 19 Mei 1914, artikel 11, gewijzigd door de wet van 18 October 1921, artikel 5.

(80) Pas. 1911.I.397. Zie ook Verbr. 16 Nov. 1926, Pas. 1927.I.91; Verbr. 14 Nov. 1927, Pas. 1928.I.12.

(81) «Quand j'y prévois une amende de 1 à 25 francs, connaissant la valeur actuelle de l'argent, c'est bien de 1 à 25 francs qu'il s'agit, et non d'autres chiffres. Les explications que nous venons d'échanger auront dissipé tout doute».

(82) Pas. 1927.I.91. Zie eveneens Verbr. 14 Nov. 1927, Pas. 1928.I.12.

(83) Door deze wet werd het bedrag der opdecimes, door de wet van 24 Juli 1921 vastgesteld op twintig, verhoogd tot veertig.

(84) Zie supra nr 1.

(85) Verbr. 15 Juli 1924, Pas. 1924.I.482; Verbr. 12 Dec. 1932, Pas. 1933.I.50; Verbr. 1 Mei 1933, Pas. 1933.I.214; Brussel 2 Maart 1932, Rechtsk. Weekblad 1932-1933, 573; Gent 10 Juni 1932, Rechtsk. Weekblad 1932-1933, 221.

(86) Zie supra nr 2 en nota nr 6.

(87) Verbr. 15 Juli 1924, Pas. 1924.I.482.

(88) Zie supra nota nr 61.

(89) Zie Verbr. 31 Mei 1943, Pas. 1943.I.231.

(90) Verbr. 13 Dec. 1943, Pas. 1944.I.110; Verbr. 29 Decem-ber 1947, Pas. 1947.I.568.

Volgens de nota getekend R.J.B., onder dit laatste arrest zouden nochtans opdecimes dienen toegepast indien de boete bepaald werd volgens een waarde beoordeeld voor iedere devaluatie. Aldus de boete voorzien door artikel 20, wet op de jacht (zie supra nota's nr 25 en 27). Vergelijk nochtans nr 35.

(91) Zie, Memorie van toelichting en tekst van het wetsontwerp, Bescheid nr 168, Kamer der Volksvertegenwoordigers, zitting van 15 Maart 1921.

(92) Verslag van de commissie van justitie, Pasinomie 1921, blz. 422 en 423.

(93) Ook in het verslag van de commissie van justitie

(Pasinomie 1921, blz. 423) lezen wij dat de opdecimes geen eigenlijke verhoging van de straf medebrengt («... bien qu'en réalité il n'y ait pas, à proprement parler, dans le cas présent, majoration de la peine»). Dit was ook de reden waarom in artikel 2, 1°, van de wet van 24 Juli 1921, uitdrukkelijk voorzien werd dat deze verhoging niet toepasselijk was op de strafrechtelijke geldboeten uitgesproken wegens misdrijven gepleegd voor het in werking treden van de wet. Ten overstaan van artikel 2 van het Strafwetboek zou deze uitdrukkelijke bepaling anderszins overbodig zijn geweest (Verslag van de commissie van justitie, Pasinomie, 1921, blz. 423, en nota onder Verbr. 22 Mei 1922, Pas. 1922.I.313).

Deze uitdrukkelijke bepaling werd nochtans in de wet van 5 Maart 1952 niet overgenomen. Anderzijds blijkt nochtans dat de wetgever dit principe niet heeft willen negeren. Het blijft impliciet behouden, doch wordt thans gesteund op artikel 2 van het Strafwetboek.

Zulks schijnt het gevolg te zijn van het feit dat de mening van de commissie van justitie moeilijk op volgestrekte wijze kan worden bijgetreden. De rechtspraak heeft namelijk in de verhoging met opdecimes een verzwarende van de straf gezien (zie Verbr. 8 Aug. 1924, Pas. 1924.I.518), wanneer de verhoging onwettelijk werd toegepast. Aldus besliste het Hof van verbreking dat op het verzet van de beklagde, de geldboete niet met opdecimes kan worden verhoogd, zo deze verhoging in het vonnis bij verstek niet was vastgesteld en dat zulks evenmin mogelijk was op het enkel beroep van de beklagde (Verbr. 20 Nov. 1922, Pas. 1923.I.69).

Anderzijds nochtans besliste het Hof van verbreking dat, in geval van onwettelijke verhoging der geldboete met opdecimes of wanneer de toepassing der opdecimes niet met redenen is omkleed (zie supra nr 13), de verbreking enkel slaat op de beslissing in zover ze opdecimes vaststelt. In

geval de geldboete niet met opdecimes mocht worden verhoogd of dat de verhoging het wettelijk bedrag overtreft, geschiedt de verbreking zonder verwijzing (Verbr. 20 Nov. 1922, Pas. 1923.I.68; Verbr. 15 Juli 1924, Pas. 1924.I.482; Verbr. 3 Nov. 1924, Pas. 1925.I.4; Verbr. 23 Sept. 1929, Pas. 1929.I.310; 7° en 8°; Verbr. 4 Maart 1935, Pas. 1935.I.175; Verbr. 11 Oct. 1948, Pas. 1948.I.556; Verbr. 16 Mei 1949, Pas. 1949.I.379; Verbr. 15 Mei 1950, Pas. 1950.I.649). In geval van verbreking wegens onvoldoende motivering, betreft de verwijzing enkel de beslissing betreffende de opdecimes (zie de rechtspraak aangehaald in nr 13).

(94) Nota onder Verbr. 22 Mei 1922, Pas. 1922.I.313.

(95) Is onwettig het vonnis dat nalaat de uitgesproken boete te verhogen met 20 decimes per frank en het daaruit voortvloeiende cijfer te vermelden. Verbr. 30 Maart 1925, Pas. 1925.I.194.

(96) Verbr. 20 Nov. 1922, Pas. 1923.I.68.

(97) Verbr. 20 Nov. 1922, Pas. 1923.I.68; Verbr. 15 Juli 1924, Pas. 1924.I.482; Verbr. 13 Oct. 1924, Pas. 1924.I.542; Verbr. 10 Oct. 1927; Rev. dr. pén. 1927, 1064; Verbr. 27 Oct. 1930, Pas. 1930.I.339; Verbr. 14 Febr. en 16 Mei 1949, Pas. 1949.I.124 en 379; Verbr. 26 Sept. 1949, 13 Februari en 15 Mei 1950, Pas. 1950.I.28, 409 en 649.

(98) Verbr. 30 Maart 1925, Pas. 1925.I.194.

(99) Verbr. 20 Nov. 1922, Pas. 1923.I.69.

(100) Verbr. 30 Maart 1925, Pas. 1925.I.194.

(101) Verslag commissie van justitie, Pasinomie 1921, blz. 423.

(102) Dit artikel stemt overeen met artikel 1 van de wet van 5 Maart 1952.

(103) In zake, de wet van 27 December 1928, die enkel het bedrag der in artikel 176 van de wet van 2 Januari 1926 gestelde opdecimes wijzigde.

(104) Verbr. 4 Juni 1934, Pas. 1934.I.304 en Rev. dr. pén. 1934, 670.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer — 4 December 1951.

Voorzitter : M. Smetryns.

Raadsheer-verslaggever : M. Daubresse.

Advocaat-Generaal : M. Ganshof van der Meersch.

Extra-belasting. — Artikel 2 van de wet van 16 October 1945. — Moeten aan de in de extra-belasting belastbare grondslag worden toegevoegd de sommen besteed voor de uitgaven voor het gezin?

Artikel 2, par. 3 van de wet van 16 October 1945 houdt een vermoeden in, dat behoudens tegenbewijs, van belastbare inkomsten voorkomen de sommen, die rechtstreeks of onrechtstreeks aangewend werden tot het aankopen, de aanleg of de transformatie van roerende en onroerende goederen.

De in de meest algemene bewoordingen opgestelde bepalingen van bedoeld artikel beschouwt als inkomsten de voor het gezin gedane uitgaven, die aan de in de extra-belasting belastbare grondslag moeten worden toegevoegd. Schendt derhalve artikel 2 van de wet van 16 October 1945, het arrest dat beslist, dat ter bepaling van de in de extra-belasting belastbare grondslag geen rekening mag gehouden worden met de uitgaven voor het gezin.

Belgische staat (ministerie van Financiën)
t/ Motte Louisa.

Gelet op het bestreden arrest, de 18de April 1951 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het enig middel : schending van artikel 112 van de Grondwet en artikel 2 van de wet van 16 October 1945 tot invoering van een extra-belasting op de in oorlogstijd behaalde exceptionele inkomsten, winsten en baten,

doordat het bestreden arrest de door de administratie geraamde uitgaven voor het gezin uitsluit van de in de extra-belasting belastbare grondslagen, omdat

deze kosten slechts uitgaven zouden vertegenwoordigen welke betrekking hebben op tot het normaal verbruik dienende voorwerpen,

dan wanneer bij artikel 2, 3de paragraaf, c, van de wet van 16 October 1945 tot invoering van een extra-belasting op de in oorlogstijd behaalde exceptionele inkomsten, winsten en baten, het vermoeden wordt gevestigd dat, behoudens het bewijs van het tegendeel, de sommen rechtstreeks of onrechtstreeks aangewend tot het aankopen, de aanleg en de transformatie van roerende en onroerende goederen voortkomen van belastbare inkomsten en dat deze bepaling welke in de meest algemene bewoordingen is opgesteld de sommen aangewend voor de gezinsuitgaven beschouwt als inkomsten welke, krachtens het vermoeden ingevoerd bij artikel 2, 3de paragraaf van de wet, dienen te worden toegevoegd aan de in de extra-belasting belastbare grondslag;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat wijlen Edgard Schliker, rechtsvoorganger van verweerster, ambtshalve werd aangeslagen in de extra-belasting op de in oorlogstijd behaalde exceptionele inkomsten, winsten en baten, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 October 1945 en van artikel 56 van de samengeschaalde wetten betreffende de inkomstenbelastingen;

Dat het beslist dat de administratie ten onrechte in de activa op 9 October 1944 wegens uitgaven voor het gezin een som van 114.000 frank heeft opgenomen, « post welke er uit dient te worden weggelaten vermits deze kosten slechts uitgaven vertegenwoordigen die op tot het normaal verbruik dienende voorwerpen betrekking hebben »;

Overwegende dat artikel 2, 3de paragraaf van de wet van 16 October 1945 vermoedt, behoudens de bij hetzelfde geregelde levering van het tegenbewijs, dat van belastbare inkomsten voortkomen de sommen rechtstreeks of onrechtstreeks aangewend tot het aankopen, de aanleg en de transformatie van roerende en onroerende goederen;

Overwegende dat deze, in de algemeenste termen opgestelde bepaling, als inkomsten aanziet de sommen

aan de uitgaven voor het gezin besteed welke derhalve behoren te worden toegevoegd aan de in de extra-belasting belastbare grondslag;

Overwegende dat het bestreden arrest, door te beslissen dat, ter bepaling van de in de extra-belasting belastbare grondslag er geen rekening mag worden gehouden met de uitgaven voor het gezin, en door in die mate de litigieuze aanslag te vernietigen, het in het middel aangeduide artikel 2 van de wet van 16 October 1945 schendt;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest in zoverre het de litigieuze aanslag in de extra-belasting op de in oorlogstijd behaalde exceptionele inkomsten, winsten en baten vernietigt, voor zoveel deze aanslag betrekking heeft op de som van 114.000 frank, welke de bedragen vertegenwoordigt besteed aan de uitgaven voor het gezin, in zoverre het de teruggave beveelt van alle ten onrechte uit dien hoofde geïnde sommen met de moratoire interesten, en in zoverre het over de kosten uitspraak doet;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden in de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerster tot de kosten;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van Beroep te Luik.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 14 Januari 1952.

Voorzitter : M. Vranckx (verslaggever).

Raadsheren : MM. Mast en Buch.

Administratieve beslissingen in betwiste zaken. — Beroep. — Termijn. — Beroep geldig vóór betekening. — Nietigverklaring. — Gronden. — Verkeerde toepassing van de wet.

Het beroep tegen een beslissing der Burgerlijke Invaliditeitscommissie kan geldig ingediend worden vóór de betekening van de beslissing.

Wegens verkeerde toepassing van de wet (artikel 37, K. B. 15 September 1935) wordt nietig verklaard de beslissing van de Hogere Commissie van Beroep die zodanig beroep niet ontvankelijk verklaart.

Leonard t/ Belgische Staat (Minister van Wederopbouw).

De Raad van State,

.....

Gezien het verzoekschrift dd. 20 Maart 1951;

.....

Overwegende dat het verzoek strekt tot de vernietiging van de beslissing dd. 15 Januari 1951 van de Hogere Commissie van beroep inzake burgerlijke invaliditeitspensioenen, waarbij het beroep van verzoekster tegen de beslissing dd. 3 Augustus 1949 van de Burgerlijke Invaliditeitscommissie te Brussel niet ontvankelijk wordt verklaard; dat deze beslissing aan verzoekster werd betekend de 25e Januari 1951;

Overwegende dat, bij beslissing dd. 3 Augustus 1949, de Burgerlijke Invaliditeitscommissie te Brussel de aanvraag van verzoekster tot het bekomen van

een weduwpensioen ontvankelijk doch ongegrond verklaarde en haar van haar eis afwees; dat, zonder de betekening dezer beslissing af te wachten, verzoekster op 30 Augustus 1949 tegen deze beslissing beroep instelde; dat de betekening der beslissing aan verzoekster volgde op 31 Augustus 1949; dat, uitspraak doende op het beroep van verzoekster, de Hogere Commissie van beroep, bij beslissing dd. 15 Januari 1951, het beroep niet ontvankelijk verklaarde om reden dat het niet ingesteld werd binnen de termijn, bepaald bij artikel 36 van het koninklijk besluit van 15 September 1935 betreffende de rechtspleging inzake herstel van schade voortspruitende uit oorlogsfeiten;

Overwegende dat luidens boven vermeld artikel de belanghebbenden het hoger beroep dat zij instellen, op straffe van verval moeten aanhangig maken binnen de dertigdag en, met ingang van de hun gedane betekening van de te hunnen opzichte genomen beslissing; dat, volgens de bestreden beslissing, de Hogere Commissie van beroep uit deze bepaling besluit dat het beroep dd. 30 Augustus 1949 « ongeldig was, de beslissing haar (d.i. aan betrokkene) niet genotificeerd zijnde en dan ook de termijn van beroep luidens de tekst der wet nog niet aangebroken zijnde »;

Overwegende dat verzoekster terecht inroept dat de Hogere Commissie van beroep de bepaling van artikel 37 van bovenvermeld koninklijk besluit van 15 September 1935 verkeerd heeft toegepast; dat deze bepaling inderdaad als doel heeft een einddatum vast te stellen voor het indienen der beroepen; dat ter zake het beroep geldig is ingediend wanneer het aanhangig gemaakt wordt in de loop van de periode die zich uitstrekt van de dag af waarop de beslissing wordt getroffen tot de einddatum bij boven vermelde bepaling vastgesteld; dat zulks blijkt uit de tekst en ten overvloede bewezen wordt door de overweging dat het stelsel, door de Hogere Commissie van beroep toegepast en door de tegenpartij verdedigd, er toe zou leiden dat hoger beroep onmogelijk zou zijn wanneer de betekening der beslissing moest uitblijven.

Besluit :

Artikel 1. De beslissing dd. 15 Januari 1951 van de Hogere Commissie van beroep inzake burgerlijke invaliditeitspensioenen is Brussel is vernietigd.

Artikel 2. Dit arrest zal overgeschreven worden op de registers van boven vermelde Hogere Commissie van beroep inzake burgerlijke invaliditeitspensioenen en melding van dit arrest zal worden gemaakt op de rand van de vernietigde beslissing.

Artikel 3. — De zaak wordt verzonden naar de Hogere Commissie van beroep inzake burgerlijke invaliditeitspensioenen.

Artikel 4. — De betaling van het recht van 300 frank, wegens kosten, valt ten laste van de Staat.

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het
RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 23 Januari 1952.

Voorzitter : M. De Cock.

Raadsheren : M.M. Marechal en Verwilghen.

Advocaat-generaal : M. Ost.

1. **Dagvaarding.** — **Verandering van de grondslag van de eis niet toelaatbaar.**
2. **Overeenkomst.** — **Wet der partijen.** — **Gebondenheid van de rechter.** — **Bij abnormale gebeurtenissen is het alleen de wetgever toegelaten de overeenkomsten aan de nieuwe omstandigheden aan te passen.**
3. **Verjaring.** — **Betaling van verplegingskosten aan een gesticht.** — **Beperkte werking van de rechtspreuk « contra non valentem agere non currit praescriptio ».**

1. *De dagvaarding vormt de « gerechtelijke overeenkomst » tussen de procespartijen. Zo partijen in hoger beroep zelfs nieuwe middelen mogen invoeren, is het hun evenwel niet toegelaten de grondslag van de oorspronkelijke eis te veranderen.*

2. *Krachtens artikel 1134 B. W. gelden de wettelijk gesloten overeenkomsten als wet voor diegenen, die ze hebben aangegaan. Deze bepaling heeft n.l. ten gevolge, dat het de rechter verboden is op grond van billijkheidsmotieven — hoe gerechtvaardigd ze ook mogen zijn — de inhoud van een overeenkomst te wijzigen, daar partijen, die vrijwillig een overeenkomst aangaan, al de risico's van hun verbintenissen aanvaarden, zelfs wanneer toekomstige gebeurtenissen zich onverwachts voordoen, die hun berekeningen in de war sturen of het evenwicht van hun prestaties verbreken.*

Deze principes zijn ook van toepassing bij het intreden van abnormale gebeurtenissen zoals het uitbreken van een oorlog. Alleen de wetgever is het in een dergelijk geval toegelaten de particuliere verbintenissen aan de nieuwe omstandigheden aan te passen.

3. *Terzake van de betaling van verplegingskosten aan een gesticht is de bij artikel 2277 B. W. ingestelde verjaring van vijf jaar toepasselijk, daar deze verplegingskosten in casu betaalbaar zijn bij het jaar of bij kortere, op gezette tijden terugkerende termijnen.*

De rechtspreuk « contra non valentem agere non currit praescriptio » komt « tot uiting » in artikel 2251 B. W.; zij geldt slechts t.a.v. personen « voor wie de wet een uitzondering maakt ».

L. M. t/ I. M.

Gezien de in regelmatige vorm overgelegde stukken van de voorafgaande rechtspleging, namelijk de uitspraak van het dd. 9 Juni 1950 door de 10e kamer der Rechtbank te Brussel uitgesproken vonnis;

Overwegende dat het hoger beroep, regelmatig naar de vorm, binnen de wettelijke termijn werd ingesteld; dat het door geïntimeerde bij besluiten ingestelde incidenteel beroep eveneens regelmatig is;

Overwegende dat de door appellante ingestelde oorspronkelijke eis tot de betaling strekte van een som van 245.169,15 frank — in de besluiten op 274.812,85 frank gebracht — wegens kosten van verpleging van de zuster van beroepene in het instituut « Fond' Roy » sedert December 1940 tot op 31 December 1949;

Grond van de eis :

Overwegende dat, volgens het inleidend exploit, de

eis gegrond is op een contractuele verbintenis tussen partijen gesloten;

Overwegende dat de dagvaarding tussen de partijen de gerechtelijke overeenkomst vormt en dat, zo de pleiters in hoger beroep zelfs nieuwe middelen mogen invoeren, de grond der oorspronkelijke vordering door geen andere mag vervangen worden;

Overwegende dat appellante thans te vergeefs hare eis tracht te doen steunen ofwel op een zaakwaarneming, ofwel op een natuurlijke verplichting die, volgens haar, in een wettelijke verplichting zou zijn veranderd geworden;

Strekking van de contractuele verbintenis tussen partijen gesloten :

Overwegende dat, op 29 Mei 1914, beroepene een verzoek ondertekende strekkende tot de opneming van zijn zuster C.M. in het « Sanatorium du Fort Jaco pour affections mentales », huidig eigendom van appellante, en dat dit verzoek ingewilligd werd;

Overwegende dat op 18 Mei 1935 beroepene een verklaring ondertekende luidende dat de prijs van het onderhoud van zijn zuster in voormeld gesticht — destijds en thans nog « Institut Fond-Roy » genoemd — 1000 frank per maand zou bedragen;

Dat hij tegelijkertijd de verbintenis aanging persoonlijk deze pensioenkosten te betalen, vermits in deze verklaring de volgende vermelding voorkomt : « je reconnais avoir pris connaissance des conditions du prospectus et m'engage à payer la pension ci-dessus mentionnée »;

Overwegende dat, bij brief dd. 26 Januari 1939, beroepene aanvaard heeft dat dit maandelijks bedrag van 1.000 op 1.100 frank zou gebracht worden;

Overwegende dat geïntimeerde beweert dat deze verbintenissen noodzakelijk afhankelijk waren van zijn aanwezigheid in België en van zijn betalingsmogelijkheden;

Overwegende dat zulke beperking noch uitdrukkelijk noch impliciet in de aangegane verbintenissen te lezen is;

Overwegende dat beroepene ook beweert nooit uit eigen naam gehandeld te hebben, doch enkel voor rekening en in opdracht van zijn vader;

Overwegende dat deze bewering niet in acht dient te worden genomen, daar beroepene er het bewijs niet van levert en nog minder bewijst dat appellante deze beweerde vertegenwoordiging gekend zou hebben;

Overwegende integendeel dat sedert lange jaren vóór 1940 de briefwisseling uitsluitend tussen partijen gevoerd werd en dat al de betalingen door beroepene gedaan werden;

Overwegende dat appellante, van hare kant, aan de tussen partijen bestaande overeenkomst een verdere strekking wil geven in verband met de erin vermelde prijs;

Overwegende dat zij inderdaad dit bedrag wil :

- 1) vermeerderen met bijkomende onkosten;
- 2) maandelijks verhogen, namelijk met 700 frank vanaf Augustus 1942, 1.000 frank vanaf Mei 1945 en 1.400 frank vanaf Januari 1948;

Overwegende dat zij bekend dat er dienaangaande geen akkoord tussen partijen gesloten werd;

Overwegende dat zij daaromtrent invoert dat zij in de materiële onmogelijkheid verkeerd heeft zulkdanig akkoord te sluiten daar beroepene vanaf Mei 1940 naar het buitenland uitgeweken was en op een door haar onbekend en trouwens onbereikbaar adres verbleef;

Overwegende dat de wettelijk gesloten overeen-

komsten als wet gelden voor degenen die ze hebben aangegaan;

Overwegende dat deze bepaling van artikel 1134 van het Burgerlijk Wetboek namelijk voor gevolg heeft dat geen enkele billijkheidsoverweging — hoe gerechtvaardigd ze ook weze — de rechter ertoe kan machtigen de inhoud ener overeenkomst te wijzigen daar de partijen, die vrijwillig overeengekomen zijn, al de risico's van hunne verplichtingen op zich genomen hebben, zelfs bij onverwachts voorkomen van toekomstige gebeurtenissen die hunne berekeningen verjijden of het evenwicht van hunne prestaties verbreken;

Overwegende dat deze principes zelfs van toepassing zijn in geval van abnormale gebeurtenissen zoals het uitbreken van een oorlog;

Overwegende dat alleen de wetgever in zulk geval gemachtigd is om de private verbintenissen aan de nieuwe omstandigheden toe te passen;

Overwegende dat appellante ook te vergeefs de wetsbepalingen inroept van artikel 1135 van het Burgerlijk Wetboek, daar « de gevolgen die door de billijkheid, het gebruik of de wet aan de verbintenissen volgens hunne aard toegekend worden », geen betrekking hebben op onverwachte toekomstige gebeurtenissen;

Overwegende dat het vonnis a quo dus te recht de maandelijkse verschuldigde pensioenkosten op 1.100 frank beperkt heeft.

Bevrijdende verjaring :

Overwegende dat beroepene de bevrijdende verjaring inroept der artikelen 2271, 2272 en subsidiair artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat de verjaringen van zes maanden (artikel 2271) en één jaar (artikel 2272) in casu niet toepasselijk zijn;

Overwegende inderdaad dat appellante noch hotelhoudster, noch tafelhoudster, noch geneesheer, heelmeeester of apotheker, noch kostschoolhoudster is en dat zij ook in geen enkel der andere gevallen door deze twee artikelen voorzien begrepen is;

Overwegende dat integendeel de verjaring van vijf jaar van artikel 2277 van toepassing is daar de pensioenkosten betaalbaar zijn bij het jaar of bij kortere op gezette tijden terugkomende termijnen;

Overwegende dat appellante weliswaar dit betwist omdat, volgens haar, de omstandigheid dat beroepene het land verlaten had zonder zijn adres achter te laten, deze modaliteit van uitvoering — d.i. betaalbaarheid bij het jaar of bij kortere op gezette tijden terugkomende termijnen — onmogelijk gemaakt heeft;

Overwegende dat de zin en de strekking van een wetsbepaling onafhankelijk zijn van de bijzondere omstandigheden van een bepaald geschil, doch in abstracto moeten ontleed worden om daarna in concreto op het bepaald geschil toegepast te worden;

Overwegende dat volgens de gebruiken de pensioenkosten, waarvan trouwens het bedrag *per maand* in het huidige geval overeengekomen was, in een gesticht zoals dit door appellante geëxploiteerd, betaalbaar zijn binnen de termijnen voorzien in artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek, hetwelk dus in casu van toepassing is;

Schorsing der verjaring :

Overwegende dat appellante ten hare voordele de rechtspreuk « contra non valentem agere non currit praescriptio » inroept;

Overwegende dat deze spreuk in het Burgerlijk Wetboek tot uiting komt in het artikel 2251; dat hare toepassing beperkt is tot de personen die zich « in

een door de wet voorziene » uitzonderingen bevinden;

Overwegende dat hetgeen appellante in hare besluiten een « *bijna* wettelijke onmogelijkheid » noemt dus niet in acht mag genomen worden;

Overwegende nochtans dat de besluitwet n° 2, dd. 1 Mei 1944, de verjaringen in burgerlijke zaken geschorst heeft vanaf 5 September 1944 — datum harer bekendmaking — en dat deze schorsing nog liep op 31 Januari 1945, d.i. vijf jaar vóór de betekening van het inleidend exploit;

Overwegende dat de schuldvordering van appellante dus niet verjaard is voor het tijdperk begrepen tussen 5 September 1944 en 31 December 1949, datum op dewelke appellante hare rekening afgesloten heeft zowel in het inleidend exploit als in haar besluiten, hetzij vijf jaar en vier maanden, doch niet vijf jaar en zeven maand, zoals appellante het ten gevolge van een misrekening beweert;

Overwegende dat geen andere wetsbepalingen betreffende de schorsing der verjaring in het huidige geval van toepassing zijn;

Overwegende inderdaad dat de door de besluitwet van 15 Mei 1940 bepaalde schorsing volgens het besluit der secretarissen-generaal dd. 4 October 1940 al naar gelang de gevallen, op 31 October 1940 of wel op 10 November 1940 ophield;

Dat de besluitwet van 1 Mei 1944 weliswaar het hierbovenvermeld besluit der secretarissen-generaal buiten werking stelde, doch zonder terugwerkende kracht;

Dat artikel 6 van deze besluitwet enkel speelt ten voordele der personen, die destijds buiten het door de vijand bezette grondgebied verbleven, hetgeen niet geldt voor appellante;

Overwegende dat de besluitwet n° 292, dd. 19 Maart 1945, ook ter zake niet dienend is daar appellante gedurende de Duitse bezetting niet in de onmogelijkheid verkeerde hare rechten uit te oefenen of te laten gelden;

Dat de omstandigheid dat geïntimeerde en dezes zuster van Joodse afstamming zijn, haar niet wettelijk belette tegen eerstgenoemde hare schuldvordering te doen gelden;

Dat de ongepastheid van het argument, desaan gaande door appellante vooruitgezet, trouwens genoegzaam bewezen is door het feit dat, na de bevrijding, d.i. wanneer nog geen enkel der verstreken termijnen verjaard was, appellante nochtans geïntimeerde voor de rechtbanken niet heeft gedaagd;

Dat de omstandigheid dat geïntimeerde zich destijds in het buitenland bevond en dat appellante zijn adres niet meer kende, haar niet belette hem te dagvaarden volgens de rechtspleging in dergelijke gevallen van toepassing;

Om deze redenen :

Het Hof,

Alle andere verdere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende;

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord de heer Ost, advocaat-generaal in zijn conform advies gegeven ter openbare zitting.

Ontvangt zowel het oorspronkelijk als het incidenteel beroep;

Zegt dat ze beiden ongegrond zijn;

Verleent akte aan geïntimeerde « dat hij vrijwillig en enkel uit een gevoel van familiegeest aanbiedt te betalen voor slot van alle vorderingen een bedrag van 70.200 frank »;

Zegt dat dit aanbod van betaling niet van waarde is; Bekrachtigt het bestreden vonnis;

Verwijst appellante tot de kosten van het hoger

beroep, bij uitzondering der kosten van het incidenteel beroep, die ten laste van geïntimeerde zullen blijven.

NOOT: In verband met het verkeerde gebruik van het begrip en de benaming «gerechtelijke overeenkomst» zie men noot onder vonnis Rechtbank Antwerpen, 25 Februari 1948, R.W. 1948-1949, 463; noot H. Boonen onder Vrederecht Ekeren, 28 December 1950, R.W. 1950-1951, 1763; Morel, *Traité élémentaire de procédure civile*, 2e éd., nr 311.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer — 4 Juli 1951.

Voorzitter: M. Thienpont.

Raadsheren: M.M. van Wetter en Louveaux.

O.M.: M. Matthys, subst. Procureur-Generaal.

Advocaten: Mrs Remery en Castille.

Douanen en accijnzen. — Art. 291, lid 5, Algemene wet van 26 Augustus 1822 is niet toepasselijk op een gewone rechtsvordering tot betaling der verschuldigde rechten, doch alleen bij gebruikmaking van het recht van dadelijke uitwinning.

Artikel 291, lid 5 van de Algemene Wet van 26 Augustus 1822, bepalend dat hoger beroep tegen de afwijzing van het verzet niet zal toegelaten worden dan na consignatie van de toegewezen som, vindt geen toepassing indien de Ontvanger der Accijnzen bij gewone rechtsvordering de verschuldigde rechten vordert.

Uit het verband met de voorgaande alinea's van artikel 291 en met artikel 290 blijkt, dat voormeld lid 5 van artikel 291 alleen toepasselijk is, indien de Ontvanger der Accijnzen de verschuldigde rechten heeft trachten te innen met gebruikmaking van het hem toegekend recht van dadelijke uitwinning.

N.V. Maere t/ Ontvanger der Accijnzen.

Advies van het O.M.

I. Feiten:

Op zes verschillende data, zijnde beurteling op 10 April 1946, 16 Augustus 1946, 23 November 1946, 5 Februari 1947, 9 Mei 1947 en 15 September 1947 heeft de N.V. «Stokerij Maere» te Deinze telkens een bepaalde hoeveelheid, in totaal 100 HL. 708 DL., inbeslaggenomen alcohol, herleid tot 50° C., aangekocht van het Bestuur der Douanen en Accijnzen, 2de tolkantoor te Antwerpen (Openbaar Stapelhuis), onder de voorwaarden bedongen bij de ministeriële aanschrijving D.C. 112.835, dd. 21 September 1945, gewijzigd bij die dd. 11 April 1946, D.C. N° 138.115 (deze laatste zijnde van toepassing van 10 April 1946 af), en aldus tegen de prijs van 0,205 fr. per graad, d.w.z.: 20,50 fr. per liter 100° Gay-Lussav, temperatuur 15° C., met die verstande, dat de prijs berekend wordt op de verkochte hoeveelheid verminderd met een korting van 2 % voor het verlies bij verdere overhaling, de overdrachtstax van 4,5 % op deze prijs, alsmede de vervoerkosten ten laste zijnde van de koper.

In verband met de inning van het accijnsrecht werd het volgende bepaald (N° 5, D.C. 112.835, 21.9.45): «Tenzij de industrieel het krediet niet geniet, zal de betrokken ontvanger het accijnsrecht betreffende de verzonden hoeveelheid op de kredietrekening 112 van de stoker of overhaler inschrijven, verminderd met

de 2 % korting waarvan hierboven sprake», — zodus berekend op grond van 98 % van de aangekochte hoeveelheid inbeslaggenomen alcohol.

«Ter aanzuivering van deze inschrijving wordt er een termijn verleend van één maand, welke aanvangt op de laatste dag der maand gedurende dewelke het tot het vervoer der waar dienende bescheid geldig werd gemaakt...»

Op grond van deze onderrichtingen, dewelke om zo te zeggen als de voorwaarde van de verkoop kunnen beschouwd worden, en gelet op het toenmalig bedrag, waarop het accijnsrecht wettelijk bepaald werd, zijnde 1350 fr. per HL. vóór 15 November 1946; 3500 fr. per HL. met ingang van 15 November 1946, gaf elk der zes hierboven bedoelde verkopen aanleiding tot het innen van volgende bedragen wegens accijnsrecht:

Acc. recht: 1350 fr. per HL.

1) Aankoop dd. 10.4.46: 20 HL. 800 — 2 % =
20 HL. 384 — Accijnsrecht: 27.518,40 fr.

2) Aankoop dd. 16.8.46: 9 HL. 570 — 2 % =
9 HL. 379 — Accijnsrecht: 12.661,65 fr.

Acc. recht: 3500 fr. per HL.

3) Aankoop dd. 23.11.46: 25 HL. 580 — 2 % =
25 HL. 069 — Accijnsrecht: 87.741,50 fr.

4) Aankoop dd. 5.2.47: 20 HL. 230 — 2 % =
19 HL. 826 — Accijnsrecht: 69.391,— fr.

5) Aankoop dd. 9.5.47: 8 HL. 978 — 2 % =
8 HL. 799 — Accijnsrecht: 30.796,50 fr.

6) Aankoop dd. 15.9.47: 15 HL. 550 — 2 % =
15 HL. 239 — Accijnsrecht: 53.336,50 fr.

De N.V. Stokerij Maere, aankoopster van deze hoeveelheden alcohol, genoot bij de ontvanger der accijnzen te Deinze een krediet voor de betaling van de accijnsrechten op de alcohol van eigen voortbrengst, zodat, overeenkomstig hierboven vermelde § 5 van de ministeriële onderrichtingen dd. 21.9.45, het bedrag der hierboven uitgerekende accijnsrechten op die kredietrekening N° 112 diende te worden aangerekend.

Door een verzuim van de betrokken diensten van het Bestuur werd echter op de verschillende borggeleibrieven, afgeleverd te Antwerpen tot dekking van het vervoer der aangekochte hoeveelheden alcohol, de gedrukte formule betreffende die aanschrijving op het bevoegde accijnskantoor (in casu Deinze) niet ingevuld.

Dit verzuim, dat niet-invordering van het accijnsrecht op bedoelde hoeveelheden alcohol tot gevolg had, werd naderhand ontdekt, doch de N.V. Stokerij Maere weigerde dit accijnsrecht, in totaal 281.445,60 fr. (afgerond tot 281.446 fr.), te voldoen.

Deze vennootschap beweerde immers, — en houdt thans nog staande, — dat zij geen kennis had van het feit, dat voor de door haar aangekochte alcohol, benevens de door de ontvanger van het 2de tolkantoor te Antwerpen in rekening gebrachte koopprijs, ook nog accijns verschuldigd was, en dat, had zij zulks te voren geweten, zij tot de aankoop van inbeslaggenomen alcohol nooit zou zijn overgegaan, vermits — aldus de vennootschap — het overhalen van dergelijke alcohol zodanig veel verlies heeft, dat dergelijke aankoop onder de bedongen voorwaarden onmogelijk nog lonend kon zijn.

Bij inleidend dagvaardingsexploot dd. 2 October 1948, — zodus meer dan één jaar na de datum van de laatste verkoop —, heeft de heer Ontvanger der Accijnzen van het kantoor Deinze de N.V. Stokerij Maere vóór de Rechtbank van eerste aanleg te Gent doen dagvaarden tot betaling van de hierboven vermelde bedragen wegens accijnsrecht, samen met de nalatighedsintresten verschuldigd sedert 6 April 1948,

datum waarop het Bestuur beweert de vennootschap in mora te hebben gesteld.

Bij vonnis op tegenspraak dd. 5 Juli 1950, aan de oorspronkelijke verweerder betekend op 23 Augustus 1950, heeft de Rechtbank, — zich daartoe bevoegd verklarend —, de oorspronkelijke eis van het Bestuur toegewezen, met uitzondering nochtans van de nalatigheidsintresten, daar de in morastelling niet bewezen was.

Tegen dit vonnis heeft de N.V. Stokerij Maere bij akte dd. 4 October 1950 hoger beroep ingesteld.

II. Wat betreft de toelaatbaarheid van het hoger beroep.

Bij zijn tweede besluitschrift vóór het Hof dd. 13 Maart 1951 beweert geïntimeerde dat appellante niet geldig hoger beroep tegen het vonnis kon instellen, zolang zij het bedrag van de tegen haar uitgesproken veroordeling niet vooraf geconsigneerd had, en dat de door haar na de betekening van de beroepsakte en meer bepaald op 14 April 1951 verrichte consignatie van dit bedrag te laat geschied en derhalve niet dienend is.

Deze bewering steunt op de bepaling van de 5de alinea der Algemene Wet dd. 26 Augustus 1822 betreffende de douanen en accijnzen, waarvan de Franse tekst als volgt luidt: « L'opposition ayant été rejetée, il ne sera admis ni appel, ni autre pourvoi contre le jugement, que moyennant consignation du montant des condamnations », en de Nederlandse (Hollandse) tekst: « Zal geen appel of hooger beroep kunnen plaats hebben, anders dan met consignatie van de toegewezen somme ».

A. — Deze teksten, — welke ook de zin weze waarin ze dienen te worden uitgelegd —, dienen in de eerste plaats in verband te worden gesteld met de voorgaande alinea's van hetzelfde artikel 291, alsook met de bepaling van het voorlaatste lid van art. 290 derzelfde wet en het eerste lid van dit artikel.

Uit deze teksten blijkt dat de ontvangers der accijnzen uit naam van het bestuur het recht tot dadelijke uitwinning mogen uitoefenen bij wijze van dwangbevelen, uitvoerbaar verklaard door de Vrederechter van het kanton der woonplaats van de schuldenaar der accijnsrechten. Deze aldus uitgevoerde dadelijke uitwinning kon alleen geschorst worden door middel van een aan de ontvanger betekend en gemotiveerd verzet, houdende dagvaarding van de ontvanger binnen de 10 dagen vóór de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement, waar het ontvangstkantoor gelegen is. Zo dit verzet afgewezen wordt, « zal geen » appel of hooger beroep kunnen plaats hebben, anders » dan met consignatie van de toegewezen somme ».

Het is dus duidelijk dat deze laatstvermelde voorwaarde voor het instellen van elk rechtsmiddel uitsluitend het geval betreft, dat de ontvanger der accijnzen de procedure van de dadelijke uitwinning bij dwangbevel heeft ingesteld en ter wille van haar uitzonderlijke aard, die een stipte interpretatie oplegt, tot geen andere wijze van procederen mag worden uitgebreid. Kan de ontvanger der accijnzen een andere procedure kiezen?

Het voorlaatste lid van artikel 290 voorziet deze andere wijze van procederen uitdrukkelijk, waar het bepaalt: « Le droit d'exécution parée peut être exercé » également contre les cautions ou redevables, et cesse » à l'égard des uns et des autres, lorsqu'une année se » sera écoulée depuis que la dette a été exigible; » après ce temps les receveurs conserveront néan-

» moins, au nom de l'administration, l'action person- » nelle ordinaire, sauf le cas où il aurait été fixé un » terme prescription plus court. »

Wanneer — zoals in onderhavig geval ten opzichte van appellante — meer dan één jaar verstreken is sedert de datum van de laatste verkoop (15 September 1947), kan en kon in casu — de ontvanger der accijnzen te Deinze de dadelijke uitwinning bij dwangbevel tegen appellante niet meer uitoefenen, en heeft hij zich dan ook moeten beperken tot het instellen van een gewone rechtsvordering tot betaling der verschuldigde rechten vóór de bevoegde rechtbank van eerste aanleg (dagvaarding dd. 2 October 1948). Het behoeft geen betoog dat deze rechtsvordering beheerst wordt door de gewone regelen van gemeen recht (Rv. en algemene wet op de bevoegdheid en de aanleg). Niets laat toe te beweren dat de geheel uitzonderlijke voorwaarde, bepaald bij artikel 291, 5^e lid, der wet dd. 26 Augustus 1822, op deze gewone rechtsvordering zou dienen te worden toegepast. Wel integendeel, de hierboven aangehaalde teksten der artikelen 290 en 291 dezer wet wijzen er duidelijk op, dat deze voorwaarde alleen en uitsluitend het geval betreft, waar een rechtsmiddel aangewend wordt tegen het vonnis, dat het verzet tegen het dwangbevel van de ontvanger afwijst.

Op grond van deze eerste beschouwingen menen wij dan ook tot de verwerping van de door geïntimeerde opgeworpen exceptie te mogen besluiten.

B. — Moest het Hof er een andere mening op nahouden, zo zou dan nog dienen te worden nagegaan of de bij artikel 291, 5^e lid, der wet dd. 26 Augustus 1822 gestelde voorwaarde werkelijk essentieel is, een voorwaarde « sine qua non » voor de toelaatbaarheid van het beroep, dat door de afwezigheid van consignatie volledig lamgelegd wordt, ofwel alleen in die zin dient te worden uitgelegd, dat het doen van de consignatie kan geschieden, zolang op het hoger beroep niet beslist is, zonder dat ze derhalve de akte van beroep dient vooraf te gaan, m.a.w. of bedoelde voorwaarde een oorspronkelijke nietigheidsverklaring betreft (une cause de nullité originaire) ofwel slechts een reden van niet-procederen (une fin de non-procéder).

Het Hof van Beroep te Gent — dat de enige rechtsmacht is waarvan dienaangaande beslissingen gepubliceerd werden — heeft bij een eerste arrest dd. 5 December 1832 (Jurisprudence de Belgique, Collectie Pasicrisie, 1832, Beroepshoven, blz. 285-286) de eerste strenge interpretatie aanvaard.

Bij een later arrest dd. 1 Augustus 1834 (Jurisprudence de Belgique, Collectie Pasicrisie, 1934, Beroepshoven, blz. 206-207) heeft het Hof zijn rechtspraak gewijzigd; het verklaart: « Attendu, quant à la recevabilité de l'appel, qui si, par l'article 291 de la loi » générale du 26 août 1822, le législateur a voulu » qu'aucun pourvoi ne puisse être admis par le juge » supérieur, sans consignation du montant des con- » damnations, afin d'empêcher que les contribuables » n'interjettent appel dans le seul but d'entraver » l'exécution de la contrainte décernée, ni le texte » français, ni le texte hollandais, n'exige néanmoins, » à peine de nullité de l'acte d'appel, la consignation » préalable du montant des condamnations; qu'il suf- » fit, pour rendre l'appel recevable, que la consigna- » tion ait été faite avant le jugement, ainsi que cela » a eu lieu dans l'espèce; ... »

(Merken wij terloops op, dat in beide aan het oordeel van het Hof onderworpen gevallen, het niet ging om een gewone rechtsvordering tot betaling, zoals in onderhavig geval, maar wel om het beroep tegen een vonnis, waarbij het verzet tegen de uitvoering van

het dwangbevel van de ontvanger der accijnzen afgewezen was.)

Persoonlijk zijn wij eerder geneigd deze laatste stelling van het Hof te aanvaarden, niet enkel om de redenen bij het arrest aangestipt, maar ook omdat ons inziens deze interpretatie niet volkomen onverenigbaar is met de tekst zelf van de betwiste wetsbepalingen, of minstens omdat er in elk geval twijfel bestaat omtrent de draagwijdte van deze bepaling en ter zake van fiscale wetten, zoals de Algemene Wet dd. 26 Augustus 1822, deze twijfelachtige draagwijdte dient te worden uitgelegd in de voor de belastingplichtige voordeligste zin: «in dubio contra fiscum». Weliswaar staat deze spreuk nergens in de wet geschreven; sommige auteurs beweren dat men de oorspronkelijke zin van deze spreuk, getrokken uit een tekst van Modestin, verdraaid heeft en hebben gemeend de broosheid ervan te kunnen bewijzen (zie o.m.: de Leuze: «De interpretatie van de fiscale wet», Rev. der Reg. en dom., n° 185, blz. 225 tot 231; Genin: «Commentaar van het Wetboek der Registratierechten», n° 130).

Het Hof van Verbreking heeft dit principe echter op onduidelijk wijze gehuldigd en bevestigd bij zijn arrest dd. 28 Mei 1942 (Pas. 1942, I, 134) en wel naar aanleiding van de interpretatie van een gelijkaardige bepaling als die, welke ons thans bezighoudt, te weten: artikel 202/2 van het wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes, waarbij bepaald werd (artikel 53, K. B. dd. 28 Februari 1935) dat, ingeval een verzet tegen dwangschrift verworpen wordt, geen rechtsmiddel tegen het vonnis ontvankelijk is alvorens het bedrag der verschuldigde sommen geconsigneerd zij.

Opmerkenswaardig is het dat de twijfel omtrent de draagwijdte van deze wetsbepaling — twijfel, waarop door voormeld arrest van het hoogste Hof de aandacht wordt gevestigd — reeds op 1 December 1942 de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën er toe heeft aangezet bij zijn besluit van dezelfde datum, de tekst van voormeld artikel 202/2 op zulksdanige wijze te wijzigen en te formuleren, dat voortaan elke twijfel uitgesloten werd (artikel 15, Besluit dd. 1 December 1952); de omstandige inleiding, die bedoeld besluit voorafgaat, wijst er uitdrukkelijk op en haar belangwekkende uiteenzetting (zie: Pasinomie 1942, blz. 563-564) werd overgenomen bij de memorie van toelichting van het wetsontwerp dd. 10 December 1946 (zie: Parl. Bescheiden, Zittijd 1946/1947, Kamer, n° 44, blz. 5), dat de wet dd. 13 Augustus 1947 geworden is en waarvan artikel 58 de bepalingen van voormeld art. 202/2 gewijzigd heeft, juist in dezelfde zin en onder dezelfde bewoording als artikel 15 van het besluit dd. 1 December 1942, wat dan ook sedertdien toelaat aan het Hof van Beroep zonder de minste twijfel elk beroep tegen een vonnis, waarbij het verzet tegen het dwangschrift ter zake van met het zegel gelijkgestelde taxes verworpen werd, niet ontvankelijk te verklaren, zo het bedrag der verschuldigde sommen vóór de betekening van de beroepsakte niet geconsigneerd werd (zie: Gent, 2e Kamer, 21 Februari 1951, in zake Verstraete Florimont t/ Belgische Staat; Gent, 2e Kamer, 21 Maart 1951, in zake van Slambrouck Leon t/ Belgische Staat; beide arresten werden niet gepubliceerd).

Ten opzichte echter van de tekst van artike 291, 5° lid, van de wet dd. 26 Augustus 1822, heeft de wetgever het tot nog toe niet nodig geacht de twijfel omtrent de draagwijdte van deze bepaling op te heffen. Deze twijfel komt dan ook aan de belastingplichtige ten goede, zodat, naar onze mening, bedoelde tekst geëerbiedigd is, wanneer, zoals in de onderhavige

zaak, de consignatie van de verschuldigde accijnsrechten geschied is op het ogenblik waarop het Hof zijn arrest velt.

III. Wat betreft de ontvankelijkheid van het hoger beroep:

De oorspronkelijke eis van geïntimeerde, alhoewel bij éézelfde exploit ingesteld, behelst feitelijk zes verschillende eisen, waarvan het bedrag, ten opzichte van de bevoegdheid en de vatbaarheid van hoger beroep, afzonderlijk dient te worden beschouwd, vermits elk dezer eisen een afzonderlijke oorzaak heeft, te weten: elk der zes verkopen en leveringen van inbeslaggenomen alcohol, die elk op zichzelf, afgezien van de vijf andere, opening zouden gegeven hebben tot een bepaald bedrag accijnsrechten (artikel 23, 2° lid, der wet dd. 25 Maart 1876).

Voor elk dezer eisen bestaat er een wettelijke schattingsgrond, zodat de schatting door partijen onverschillig is (Verbreking, 8 Juni 1922, Pas. 1922, I, 348).

De verkoop, tussen partijen gesloten op 16 Augustus 1946, heeft opening gegeven tot een beweerd accijnsrecht van 12.661,65 fr., bedrag dat het cijfer van de hoogste aanleg niet bereikt. Dienvolgens is dit deel van de oorspronkelijke eis door de bestreden beslissing in laatste aanleg gewezen en dient derhalve de niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep «defectum summae» dienaangaande ambtshalve te worden uitgesproken, daar deze niet-ontvankelijkheid van openbare orde is (Verbreking, 1 Juli 1886, PasK 1886, I, 286).

IV. Ten gronde (wat betreft de vijf andere eisen):

Tot staving van haar bewering, als zou zij de inbeslaggenomen alcohol te Antwerpen hebben aangekocht telkens na onderhandelingen en transactie met de ontvanger der accijnzen aldaar nopens een bedrag, dat en de koopprijs en het accijnsrecht omvatte, roept appellante de bewoording in van de kwijschriften (quitantiën n° 99), haar bij elk der vijf verschillende verkopen uitgereikt en dewelke het daarbij geboekt bedrag voorstellen als zijnde ontvangen «ingevolge een minnelijke schikking».

Bedoelde Kwijschriften zijn gedrukte formulieren, die «uit een bijzonder register uitgereikt worden voor» alle sommen geconsigneerd wegens onderschatting, »of wegens smokkelarij en overtreding inzake douanen en accijnzen» (zie § 1 der bestuurlijke instructie, n° 99). Zij vermelden trouwens uitdrukkelijk dat het ontvangen bedrag uitbetaald wordt ingevolge een minnelijke schikking... «wegens de overtreding» ten laste van de betaler vastgesteld.

Al blijken deze kwijschriften dus niet bestemd om te worden benuttigd in geval van loutere verkoop van inbeslaggenomen alcohol, en derhalve in onderhavig geval door de ontvanger te Antwerpen zijn uitgereikt met miskenning van de bestuurlijke onderrichtingen, toch is het duidelijk dat — zoals de eerste rechter trouwens heeft opgemerkt — deze kwijschriften niet kunnen gelden als bewijs van de door appellante ingeroepen transactie, waarvan het bedrag behalve de koopprijs ook de accijnsrechten zou omvatten.

Trouwens, gelet op het feit dat appellante als sedert jaren gevestigde alcoholstokerij zeker genoegzaam vertrouwd was met de geldende accijnswetgeving en met de prijs van de alcohol, wees de in zake wettelijk vastgestelde prijs van 17,70 fr. of 20,50 fr. per liter 100° G.L., T. 15° C., er maar al te duidelijk op, dat het accijnsrecht, dat alsdan per liter meer be-

droeg dan de koopprijs zelf, onmogelijk in deze koopprijs kon begrepen zijn, wijl anderzijds geen enkele wetsbepaling voorziet of toelaat dat de verkoop van alcohol door het Bestuur zelf van de inning van accijnsrecht vrijgesteld is.

Ten einde aan het onwaarschijnlijke van haar bewering toch een zekere schijn van ernst te verschaffen houdt appellante voor, dat de alcohol, in dergelijke omstandigheden aan de stokers verkocht, doorgaans van slechte hoedanigheid is en aan de kopers allerhande verrassingen kan veroorzaken, tot zelfs de volledige onbruikbaarheid toe. In dit verband beweert zij dat een hoeveelheid van 600 liter alcohol wegens volledige onbruikbaarheid moest vernietigd worden.

Zo inderdaad op 26 Januari 1948 — zodus meer dan vier maanden na de datum van de laatste aankoop te Antwerpen — appellante toelating aanvraag en ontving tot vernietiging van 500 liter flegma's, die een bezinksel vormden, voortkomende van bij het Bestuur aangekochte alcohol, dan nog is het niet bewezen dat die onzuiverheden voortkwamen van de te Antwerpen aangekochte alcohol, want appellante heeft ook andere hoeveelheden inbeslaggenomen alcohol van andere ontvangers op andere plaatsen aangekocht (waarop zij trouwens de accijnsrechten heeft betaald), en ten slotte heeft zij heel wat later, toen zij van het Bestuur geen alcohol meer afnam, op aangekochte alcohol van ander oorsprong dezelfde verschijnselen van onbruikbaarheid vastgesteld en een nieuwe aanvraag tot vernietiging ingediend.

Het door appellante ingeroepen argument om te pogen haar stelling te rechtvaardigen, is dienvolgens noch dienend, noch beslissend.

Verder gaat haar bewering niet op, waar zij aanvoert dat de thans gevorderde bedragen begrepen werden in de winsten, die gedurende de jaren 1946 en 1947 werden gemaakt en vanwege het Bestuur der Directe Belastingen het voorwerp uitmaakten van een aanslag. Deze gebeurlijke onverschuldigde betaling aan voormeld bestuur kan immers niet bij wijze van schuldvergelijking aan geïntimeerde tegengeworpen worden en valt dan ook buiten de perken van het onderhavig rechtsgeding.

V. Besluit.

Op grond van al de hierboven vermelde beschouwingen besluiten wij tot:

- 1) de toelaatbaarheid van het beroep;
- 2) de ontvankelijkheid van dit beroep, wat betreft de oorspronkelijke eisen nopens de gevorderde accijnsrechten wegens de verkopen dd. 10 April 1946, 23 November 1946, 5 Februari, 9 Mei en 15 September 1947;
- 3) de niet-ontvankelijkheid van dit beroep wat betreft de oorspronkelijke eis nopens de gevorderde accijnsrechten wegens de verkoop dd. 16 Augustus 1946;
- 4) de afwijzing van het beroep — daar waar het ontvankelijk is — als zijnde niet gegrond.

Gent, de 20 Juni 1951.

Get. J. Matthys.

Arrest

Overwegende dat de oorspronkelijke eis, ingeleid bij dagvaardingsexploot van 2 October 1948, betekend op verzoek van de ontvanger der accijnzen te Deinze, strekte tot betaling van 281.446,— frank, zijnde het totaal bedrag der rechten, geheven op zes kopen alcohol, door appellante van het beheer gekocht tussen 10 April 1946 en 15 September 1947;

I. Overwegende dat geïntimeerde de niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep opwerpt op grond dat bedoelde som niet vooraf geconsigneerd werd overeenkomstig de bepaling van artikel 291, 5° lid, van de Algemene Wet van 26 Augustus 1822;

Overwegende dat dit artikel het vervolg is van de bepalingen van het voorgaand artikel 290, dat twee onderscheidene inningswijzen voorziet: de eerste bij dadelijke uitwinning door een dwangbevel binnen het jaar van de opeisbaarheid der rechten, de tweede, na verstrijken van dit jaar, door een gewone vordering;

dat de bewoording der wet « l'opposition ayant été rejetée, il ne sera admis ni appel ni autre pourvoi... que moyennant consignations... » duidelijk het eerste geval beoogt, nl. het bestaan van een dwangbevel tegen hetwelk oppositie werd gedaan;

dat de bepaling van het 5° lid van artikel 291 dus geen toepassing vindt in het tweede geval, wanneer de vordering der rechten vervolgd wordt bij een gewoon exploit van rechtsingang;

dat het middel ongegrond is;

II. Overwegende dat de oorspronkelijke eis zes bepaalde aankopen betreft, die ten aanzien van de vatbaarheid voor hoger beroep niet moeten worden samengevoegd, maar afzonderlijk afgehandeld en in zes verscheiden eisen moet worden onderverdeeld;

dat, waar de aankoop van 16 Augustus 1946, slaande op 9 Hl. 379 alcohol, opening geeft tot betaling van 12.661,65 fr. rechten, dit geschil, dat het bedrag van de grens voor het instellen van hoger beroep niet overtreft, zoals vastgesteld bij de wet van 20 Maart 1948, niet vatbaar is voor hoger beroep;

III. Overwegende dat appellante vergeefs opwerpt dat de verschuldigde rechten in de verkoopprijs begrepen waren en zulks wil afleiden uit de melding « ingevolge een minnelijke schikking » op het formulier der quitantie gedrukt;

dat de eerste rechter dit middel reeds op afdoende wijze heeft weerlegd;

Overwegende dat appellante het ook niet vreemd heeft kunnen vinden, dat de accijnsrechten niet bij het opstellen der quitantie in rekening zijn gebracht, vermits zij als stoker met het regime van crediet voor die rechten vertrouwd was en wist dat zij slechts opeisbaar waren na verloop van een maand;

Overwegende dat appellante niet ontkent zich vooraf van de hoedanigheid der koopwaar te hebben kunnen vergewissen en het haar dus vrij stond deze niet te kopen in geval zij de gestelde prijs te hoog vond;

dat, waar zij het bewijs voorlegt de vernietiging te hebben moeten aanvragen van circa 600 liter onbruikbare flegma's, niet vaststaat dat deze van bedoelde alcohol voortkwamen; dat dit verlies trouwens een normaal risico is van alle ondernemingen;

Overwegende dat de betaling der gevorderde rechten ook geen dubbele belasting in de inkomstenbelastingen zal medebrengen, daar, zo appellante in vorige dienstjaren aangeslagen is geweest voor een grotere winst dan die, welke zij zou hebben verwezenlijkt, indien zij die rechten betaald had, het haar zal vrij staan die uitgaven te boeken onder deze uitgaven van het jaar, in hetwelk ze werden gedaan, om aldus voor een volgend dienstjaar de werkelijke toestand te kunnen herstellen;

Om die redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 Juni 1935;

Gehoord het eensluidend advies van substituut-procureur-generaal Matthys, verklaart het hoger beroep onontvankelijk defectu summae, voor zoveel het is gericht tegen het deel van het bestreden vonnis, dat de betaling heeft bevolen van de accijnsrechten op de verkoping van 9 Hl. 379 alcohol op 16 Augustus 1946, verklaart het ontvankelijk, doch ongegrond voor het overige, verwerpt het en veroordeelt appellante tot de kosten van de aanleg.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis. — 27 December 1950.

Voorzitter : M. Van Camp.

Rechters : MM. Carsau en Verhaegen.

Advocaten : Mrs Josse Mertens en R. Jacobs.

1. Sterlmaking. — Hij, tegenover wie de garant zich heeft sterk gemaakt, blijft gerechtigd zijn toestemming in te trekken.
2. Expertise. — Eedformulier in expertiseverslag. — Formele vereisten voor de geldigheid daarvan. — Relatieve nietigheid. — Bruikbaar als « inlichting » bij aanwezigheid van andere bewijselementen. — Bijwonen der expertise veronderstelt geen afstand van het recht om een beroep te doen op de nietigheid.

1. *Vordering tot schadevergoeding ingesteld tegen een van meer eigenaars van een huis. De eigenaar, tegen wie het geding is ingesteld en voortgezet, moet gemacht worden zich voor zijn mede-eigenaars sterk te hebben gemaakt (artikel 1120 B. W.).*

Hij, tegenover wie de garant zich heeft sterk gemaakt, blijft gerechtigd zijn toestemming in te trekken. In casu kon de eiser dus naderhand nog de mede-eigenaars dagvaarden.

2. *Een eedformulier, waarin de woorden « Ik zweer, enz. » « en « zo helpe mij God » ontbreken, voldoet niet aan de bij de wet gestelde vereisten. Een om deze reden relatief nietige expertise kan echter door de rechter als inlichting gebruikt worden, doch alleen indien nog andere bewijselementen aanwezig zijn.*

Het bijwonen der expertise kan niet worden opgevat als afstand van het recht om de nietigheid van de expertise in te roepen.

Halans en cs. t/ Van den Broeck.

Overwegende dat de procedure regelmatig is naar de vorm en tijdig werd ingesteld; dat het hoger beroep onontvankelijk dient te worden verklaard;

Overwegende dat geïntimeerde — oorspronkelijke aanlegger — eerste beroepster — oorspronkelijke verweerster — had gedagvaard tot betaling van 9.500 fr. als vergoeding voor de schade, aan de woning van geïntimeerde veroorzaakt op 26 October 1949 tengevolge van het feit dat een zinken dakbekleding door de wind afgebruikt werd van het huis van eerste beroepster en terecht kwam op de koepel van het huis van geïntimeerde;

1. Overwegende dat eerste beroepster in eerste aanleg opmerkte, zoals uit het tussenvonnis van 10 November 1949 ten andere blijkt, dat zij slechts mede-eigenares was met vijf mede-eigenaars van de woning, waarvan het zinken dak was afgebruikt; dat zij echter om tijd en kosten te sparen aanvaardde het geding met geïntimeerde voort te zetten zonder oproeping van de andere mede-eigenaars;

Dat zij onmiddellijk haar verdediging ten gronde deed kennen, n.l. verwerping van alle verantwoording voor de aangerichte schade, daar deze zou te wijten zijn aan overmacht;

Dat toen bij voormeld tussenvonnis een deskundige werd aangesteld;

Overwegende dat 2°, 3°, 4°, 5° en 6° beroepers de ontvankelijkheid van de tegen hun gerichte vordering betwisten, aanvoerend dat geïntimeerde afstand heeft gedaan van alle vordering tegen de mede-eigenaars door zich akkoord te hebben verklaard met de hiervoren vermelde houding van eerste beroepster, dat geïntimeerde niet meer gerechtigd was nadien de andere mede-eigenaars te dagvaarden;

Overwegende dat de eerste beroepster door alleen de voortzetting van het geding te aanvaarden, zonder oproeping in het geding van de andere mede-eigenaars, zich in feite sterk gemaakt heeft voor de uitvoering der eventuele veroordeling tot schadevergoeding door de andere niet in het geding betrokken mede-eigenaars; dat men dus in rechte staat voor een toepassing van artikel 1120 B.W.; de rechter uit de elementen en feiten oordelend of inderdaad deze clause aanwezig is (Rep. Prat. V° Contrat et convention (en général) n°s 735, 738);

Overwegende dat in zulk geval de rechtsleer en de rechtspraak aanvaarden dat de stipulant zijn toestemming terugtrekken kan (cfr. ibid n° 759); dat bij toepassing van dit principe aldus dient te worden aangenomen dat geïntimeerde gerechtigd was terug te komen op zijn aanvaarding het geding te voeren enkel en alleen tegen eerste beroepster en dienvolgens de andere mede-eigenaars te dagvaarden;

Overwegende dat aldus de vraag of de derde, voor wie men zich sterk gemaakt heeft al dan niet bevoegd is de ontvankelijkheid, waarop zopas geantwoord werd, op te werpen, niet dient opgelost vermits dus werd beslist dat de eis tegenover 2°, 3°, 4°, 5° en 6° beroepers ontvankelijk is;

2. Overwegende dat bij tussenvonnis van 10 November 1949 van de eerste rechter een deskundige werd aangesteld, belast — in feite — met het opsporen der oorzaak van het afrukken door de wind van bedoeld zinken dak; dat hij zijn bevindingen neerlegde in een verslag;

Overwegende dat beroepers de nietigheid van genoemd verslag opwerpen, er zich op beroepende dat het verslag niet onder eed bevestigd werd, zoals voorzien bij artikel 43 bis Rv.;

Overwegende dat de expert zijn verslag beëindigt met de volgende bewoordingen : « Ik verklaar op mijn erewoord dat deze vaststelling en schatting waarachtig en oprecht zijn; ik verklaar kennis te hebben van de sancties, waaraan ik mij blootstel in geval van een valse verklaring of bij aflevering van een vals attest »;

Overwegende dat, hoe groot ook de huidige strekking van rechtspraak en rechtsleer is, en waarbij de rechtbank zich gaarne aansluit, de gebeurlijke nietigheden van procedure en andere akten om loutere formalistische redenen te beperken, men in de huidige stand onzer wetgeving nog steeds genoodzaakt is vast te stellen dat een formule, waarin de woorden « Ik zweer enz. » en « Zo helpe mij God » ontbreken, niet beantwoordt aan de vereisten der wet (cfr. Rep. Prat. V° Expert-expertise n° 48, ibid V° Serment n°s 10, 21, Pand. Belg. V° Serment 133, 134, 137);

Overwegende dat de expertise dienvolgens nietig kan verklaard worden; dat rechtsleer en rechtspraak terecht aannemen dat deze nietigheid slechts relatief is en dergelijke expertises door de Rechter zouden kunnen benut worden als inlichting, ten minste zo de over-

tuiging van de Rechter kan gevormd worden benevens door de met nietigheid aangetaste expertise, door nog andere bewijselementen (cfr Rép. Prat. V° Nullité e.a. n^{rs} 136, 39);

Overwegende nochtans dat in casu — buiten de nietige expertise — geen enkel ander bewijsmiddel de Rechter voorgelegd werd, waardoor hij zijn overtuiging kon vormen, dat inderdaad de ganse bewijsovervoering in huidig geval staat of valt met het deskundig verslag;

Dat het in deze omstandigheden de Rechtbank niet mogelijk is haar overtuiging te vormen enkel en alleen door een nietige expertise;

Dat het evenmin opgaat aan te nemen dat de nietigheid gedekt zou zijn door de houding van beroepers; dat deze integendeel vóór alle weren ten gronde steeds de nietigheid opgeworpen hebben; dat men niet zeggen kan dat het bijwonen van de expertise betekenen zou een afstand doen van de nietigheid, daar immers het afleggen van de eed door de expert tevens geschiedt bij het einde der expertise n.l. praktisch bij het definitief opstellen der expertise, in elk geval dus na het bijwonen der expertise door partijen;

Overwegende dat dienvolgens het bewijs der oorzaak der schade niet geleverd werd;

Overwegende dat het derhalve past, vooraleer verder recht te doen, om wille van een goede rechtsbedeling, een nieuwe deskundige aan te stellen met de hierna omschreven opdracht;

.....

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

5e Kamer. — 18 December 1951.

Voorzitter : M. Rollier.

Rechters : MM. van Hoogenbemt en Van Wesemael.

Advocaten : Mrs Duerinck en Baert (Gent).

Levensonderhoud. — Eerst verschuldigd vanaf de behoefte. — Rangorde, waarin de onderhoudsplichtigen verbonden zijn.

Een uitkering tot levensonderhoud is eerst verschuldigd van het ogenblik af, dat de behoefte is ontstaan, in de regel van de dag der inleidende dagvaarding; voor het verleden kan geen onderhoudsgeld toegewezen worden.

Er bestaat een volgorde, waarin de onderhoudsplichtigen verbonden zijn. Die volgorde steunt op de familiale solidariteit. De naaste bloedverwanten van de behoefte zijn in de eerste plaats onderhoudsplichtig; de aanverwanten kunnen eerst aangesproken worden, wanneer blijkt, dat de bloedverwanten niet in staat zijn de gevorderde onderhoudsgelden te betalen.

Er bestaat geen verband tussen het recht van erfopvolging en de onderhoudsplicht. De bepaling van art. 205, par. 3, B.W. slaat uitsluitend op de onderhoudsverplichting tussen echtgenoten. Het woord « également » in art. 206 B.W. moet opgevat worden in de betekenis van « aussi », niet in die van « op gelijke voet ».

D. M. t/ D. M. en cs.

Overwegende dat noch D. De M. en haar echtgenoot H. W. noch C. D. M. pleitbezorger hebben gesteld;

Overwegende dat aanlegger en zijn echtgenote L. Van Vl. bij geboekt exploit van deurwaarder A.

Kochuyt te Dendermonde, d.d. 6 Augustus 1951, onderhoudsgeld vorderen, en wel in de volgende mate;

1) voor ieder van hen van hun dochter D. en haar echtgenoot H. W., een bedrag groot 100 fr. per week van 1.1.1949 tot 31 December 1950, en van dan af 150 fr. per week;

2) voor ieder van hen van hun zoon Ces. De M., een bedrag groot 300 fr. per week van 1.1.1949 tot 31.12.1950, en van dan af 350 fr. per week;

3) voor ieder van hen van O. W., weduwnaar van hun dochter I. D. M., de som van 200 fr. per week van 1.1.1949 tot 31.12.1950, en van dan af 250 fr. per week; (vordering ingeschreven onder nummer 12.555 van de A. R.);

Overwegende dat L. Van V., hangende het geding, overleden is op 12.10.1951; dat dit overlijden bij akte van avoué tot avoué dd. 7.11.1951 aan verweerder W. regelmatig werd betekend met aanzegging dat de hangende vordering alleen in naam van J. De M. voortgezet werd;

Overwegende dat aanlegger thans bij exploit van dezelfde deurwaarder A. Kochuyt dd. 13.11.1951, de niet verschenen gedaagden D. D. M. en haar echtgenoot H. W. alsmede C. De M. heeft gedagvaard ten einde hun dezelfde aanzegging te doen (zaak ingeschreven onder nr 12.765 van de A. R.);

De Rechtbank voegt voor zover nodig deze beide rechtsvorderingen ingeschreven onder nr 12.553 en 12.765 der A. R. samen; en, er over beslissende bij één en hetzelfde vonnis;

Overwegende dat het onderhoudsgeld slechts verschuldigd is vanaf het ogenblik waarop het onvermogen ontstaat, zijnde bijna altijd vanaf de datum der inleidende dagvaarding; dat geen onderhoud voor het verleden kan toegestaan worden (De Page, 1, 553 in fine en 562; Kluyskens, Pers. en Fam. Recht, nr 361; Ber. Brussel, 4.12.1866, Pas. 1867, II, 199; Cloes et Bonjean, T. 9, blz. 235);

Overwegende dat aanleggers vordering in die gedachtengang rechtmatig en gegrond voorkomt tegenover de niet verschenen echtgenoten D. D. M.-H. W. en tegenover C. De M., doch dat het gevorderde onderhoud enkel vanaf 6.8.1951, datum der inleidende dagvaarding, dient te worden toegestaan;

Overwegende dat derde verweerder, O. W., gedagvaard werd 1) in eigen naam als schoonzoon van aanlegger, daar hij gehuwd was met aanleggers dochter I. De M., overleden in 1945; 2) in zijn hoedanigheid van voogd over zijn drie minderjarige kinderen, gesproten uit zijn huwelijk met wijlen I. De M.; dat hij in deze beide hoedanigheden de ontvankelijkheid van aanleggers vordering betwist, aanvoerende dat aanlegger uitsluitend zijn eigen wettige kinderen, die goedge zijn en het onderhoudsgeld ruimschoots kunnen betalen, had moeten dagvaarden en zich slechts nadien kon richten tot zijn kleinkinderen en zijn schoonzoon, indien zijn naaste afstammelingen niet in staat waren hem te helpen;

Overwegende dat aanlegger niet betwist dat zijn kinderen, zijnde eerste en tweede gedaagde, voldoende goedge zijn om te zamen het totaal bedrag van het gevorderde onderhoudsgeld te dragen, doch niettemin de ontvankelijkheid van zijn eis tegenover derde verweerder blijft verdedigen, aanvoerende :

1) dat de verplichting tot onderhoud samen en cumulatief op de verschillende familieleden weegt zonder enige rangorde; dat het de taak van de rechter is deze verplichting naar billijkheid tussen de verschillende schuldenaars te verdelen;

2) dat ook het Franse Verbrekingshof, steunende op de bewoordingen van art. 206 B. W., op 2.1.1929 een integrale familiale solidariteit heeft aangenomen zon-

der rangorde noch onderscheid tussen schoonzoon en zoon;

3) dat verder, volgens het adagium «ubi emolumentum, ibi onus» de plicht van onderhoud rust op al degenen, die eventueel tot de nalatenschap van aanlegger kunnen geroepen worden;

4) dat ten slotte de verplichting tot onderhoud een last is der nalatenschap (artikel 205, al. 3 B. W.);

Overwegende dat, zo er zeker verschil van mening bestaat in de rechtspraak, zowel de Franse als de Belgische rechtsleer bijna eensluidend aannemen, dat de auteurs van het Burgerlijk Wetboek in 1804 de tot dan toe algemeen aangenomen toestand niet hebben willen wijzigen, en dat er tussen de verschillende familieleden, die tot onderhoud kunnen gehouden zijn, er een zeker onderscheid, een rangorde, een hiërarchie bestaat, steunend op de familiale solidariteit, de min of meer intieme familiale banden (Josserand, Cours de Droit civil, T. I, n° 1153; Kluyskens, Pers. en Fam. Recht, n° 348; De Page, I, 558; Planiol et Ripert, II, 37; Colin et Capitant, blz. 379; Pothier, Traité du contrat de mariage, T. IV, 387 en 393; alsook de noot van eerste-Advocaat-Generaal bij het Hof van Verbreking, R. Hayoit de Termicourt onder Cass. 11 Febr. 1947, Pas. 1947, I, 52);

Overwegende dat, zo sommige rechtsgeleerden een noodzakelijk verband zien tussen het recht van erfopvolging en de verplichting tot onderhoud («ubi emolumentum, ibi onus»), deze stelling over het algemeen nochtans niet aanvaard wordt; dat de heer R. Hayoit de Termicourt in zijn noot, verschenen in de Pas. 1947, I, 52, opmerkt dat de broers en zusters de ascendenten voorafgaan op gebied van erfenisrecht en nochtans nooit tot onderhoud gehouden zijn; dat daarentegen de aanverwanten in rechte lijn tot onderhoud kunnen verplicht zijn, alhoewel zij nooit enig erfrecht kunnen doen gelden; dat er dus geen noodzakelijk verband bestaat tussen erfrecht en onderhoudsplicht;

Overwegende dat de bepaling van artikel 205, par. 3 B. W., volgens dewelke «de uitkering tot onderhoud ten laste van de nalatenschap valt», enkel en alleen betrekking heeft op de onderhoudsverplichting tussen echtgenoten, waar de overlevende behoeftige echtgenoot onderhoud bekomen kan uit de nalatenschap van de vooroverleden, vermogende mede-echtgenoot; dat zulks ter zake natuurlijk niet het geval is;

Overwegende dat het Frans Cassatiehof en de enkele Belgische vonnissen, die het principe der hiërarchie tussen de schuldenaars van onderhoudsgeld niet aannemen, enkel en uitsluitend steunen op het woordje «également» in artikel 206 B. W., waar bepaald wordt dat de schoonzons eveneens en in dezelfde omstandigheden onderhoud aan hun schoonouders verschuldigd zijn; dat het echter niet opgaat op volledig willekeurige wijze aan dit enkele woordje een gans bijzondere en complexe betekenis toe te kennen, terwijl veel beter en redelijker kan uitgelegd worden in de betekenis van «aussi», vooral geleid op de plaatsing van artikel 206 B. W. en op de hele geest van de wetgeving (De Page, I, 557; Hayoit de Termicourt in Pas. 1947, I, 52);

Overwegende dat het bestaan van een rangorde of een hiërarchie onder de eventuele schuldenaars van onderhoudsgeld derhalve dient te worden aangenomen, zodat aanverwanten slechts in laatste rang komen, terwijl van de bloedverwanten, de naaste in graad in de eerste plaats dient te worden aangesproken (De Page, I, 557, B. 2°, in fine; Planiol et Ripert, II, n° 37, 2° in fine; Josserand, Cours de droit civil, T. I, n° 1153; Burg. Rb. Brussel, 11 Juli 1877, Pas. 1878, III, 140);

Overwegende dat aanlegger zich dus voor het geheel tot zijn twee wettige kinderen richten moet om onderhoudsgeld te bekomen en slechts nadien, in geval van onvermogen van zijn kinderen, hij zijn kleinkinderen, en uiteindelijk zijn schoonzoon tot betaling van onderhoudsgeld verplichten kan; dat aanleggers vordering, in zover ze gericht is tegen derde verweerder in persoonlijke naam en qq., hic et nunc niet ontvankelijk voorkomt;

.....

NOOT: Zie in andere zin, Hof Gent, 13 Juli 1951, R.W. 1951-1952, kol. 1131, met noot.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE OUDENAARDE

10 Juli 1951.

Voorzitter: M. De Groote.

Advocaten: Mrs Devriese en Vandevelde.

Winant en De Brouwer.

1. Burgerlijke rechtsvordering. — Ontvankelijkheid van hoger beroep door de oorspronkelijke gedaagde in vrijwaring ingesteld zowel tegen de oorspronkelijke eiser in vrijwaring gedaagde in de hoofdzaak als tegen de oorspronkelijke eiser in de hoofdzaak.
2. Koop en verkoop van een dier. — Vordering wegens verborgen gebreken, niet op grond van dwaling. — Niet-ontvankelijkheid van die vordering in casu.

1. Oorspronkelijke gedaagde in vrijwaring is gerechtigd in hoger beroep te komen, zowel tegen de oorspronkelijke eiser in vrijwaring — gedaagde in de hoofdzaak — als tegen de oorspronkelijke eiser in de hoofdzaak, daar hij in eerste aanleg ook besluiten gewisseld heeft met laatstgenoemde. Dit heeft ten gevolge dat ook het incidenteel beroep van de eerste geïntimeerde tegen de tweede ontvankelijk is.

Na een verstekvonnis, waartegen de niet verschenen gedaagde in verzet is gekomen, is diens vordering in vrijwaring tegen een derde ontvankelijk.

2. Daar de eis in vrijwaring op niets anders kan gesteund zijn dan op de bij art. 1641 B.W. voorziene verplichting tot vrijwaring, moest die eis als niet ontvankelijk worden afgewezen op grond van het feit, dat het verkochte dier in geen der categorieën viel, voorzien bij art. 1 van het K.B. van 19 Juli 1927, gewijzigd bij K.B. van 1 April 1936.

De oorspronkelijke hoofdvordering was niet een vordering tot nietigverklaring op grond van dwaling omtrent de zelfstandigheid der zaak, doch een vordering tot ontbinding wegens verborgen gebreken, zodat zij op dezelfde grond niet ontvankelijk had moeten worden verklaard.

De Keyzer t/ Van Kerkhove en Schollaert.

Gezien de stukken en meer bepaald in behoorlijke vorm de uitgifte van het bestreden vonnis, uitgesproken door de heer Vrederechter van het kanton Nederbrakel op 12.7.50 en de beroepsakte van 25.9.50;

Overwegende dat de tweede geïntimeerde oorspronkelijk de eerste geïntimeerde op 24.3.50 gedagvaard heeft om een verkoop van een vaars van twee jaar «nietig te horen verklaren, wegens niet overeenstemming van de verkochte waar»; met verwijzing tot de betaling van 7.100 fr., prijs van het verkochte dier, en 2.000 fr. «ten titel van schadeloosstelling wegens

gemis aan gewin en onkosten van onderhoud van het verkochte dier en andere »;

dat de eerste geïntimeerde daarop d.d. 27.3.50 zijn eigen verkoper, de appellant, in vrijwaring gedagvaard heeft;

Overwegende dat de eerste rechter de beide eisen ingewilligd heeft, met deze uitzondering nochtans, dat hij slechts 1.000 fr. toekende als schadevergoeding;

Overwegende dat de appellant gerechtigd is zijn beroep zowel tegen de oorspronkelijke eiser in vrijwaring als tegen de oorspronkelijke eiser te richten; dat het feit dat hij in eerste aanleg ook besluiten gewisseld heeft met de oorspronkelijke eiser, thans tweede geïntimeerde, dit volkomen rechtvaardigt (R.P.D.B. V° Garantie n° 108);

dat het beroep derhalve ontvankelijk is;

dat dit, ten andere tot gevolg heeft dat het incidenteel beroep van de eerste geïntimeerde tegen de tweede eveneens ontvankelijk is;

Overwegende dat de eerste rechter zeer terecht op grond der voorschriften van artikel 173 van het Wb. van Burg. Rechtsvordering de opwerping heeft afgewezen, betreffende de nietigheid van de oorspronkelijke dagvaarding;

Overwegende dat het verder niet opgaat de onontvankelijkheid van de oproeping in vrijwaring op te werpen op grond van het feit, dat de hoofdzaak reeds zou gevonnist geweest zijn op het ogenblik, waarop deze oproeping geschiedde; dat het hier om een vonnis bij verstek ging, tegen hetwelk de eiser in vrijwaring — eerste geïntimeerde — verzet heeft aangetekend; dat door het feit van dit verzet de oproeping in vrijwaring ontegensprekelijk ontvankelijk geworden is (R.P.D.B. V° Garantie n° 102);

Overwegende dat de tweede geïntimeerde zijn eis heeft doen steunen op het feit, dat de door hem gekochte vaars aangetast zou geweest zijn door uitgebreide tuberculose;

dat de eerste geïntimeerde er in zijn eerste besluiten op gewezen heeft, dat het dier in geen der categoriën viel, die voorzien zijn bij artikel 1 van het K.B. van 19.7.27, gewijzigd bij K.B. van 1.4.36;

dat de tweede geïntimeerde daarop geantwoord heeft, dat zijn eis niet gesteund was op de verplichting van de verkoper tot vrijwaring inzake verborgen gebreken (art. 1641 van het B.W. en wet van 25.8.1885 inzake verkoop van dieren), doch wel op de dwaling omtrent een substantiële hoedanigheid van de verkochte zaak;

Overwegende dat het opmerkelijk is dat, zelfs indien men moest aannemen dat de hoofdeis een vordering zou uitmaken tot nietigverklaring van een verkoop wegens dwaling, dit nochtans niet zou wegnemen dat de eis in vrijwaring natuurlijk op niets anders kan gesteund zijn dan op een verplichting tot vrijwaring, die, in casu, geen ander kan zijn dan die, voorzien bij art. 1641 van het B.W., zodat de eis in vrijwaring in ieder geval als onontvankelijk moest worden afgewezen op grond van het bovenbedoeld argument uit artikel 1 van het K.B. van 19.7.27, gewijzigd door dit van 1.4.36;

Overwegende dat de eerste rechter trouwens volledig ten onrechte aangenomen heeft, dat de hoofdeis een vordering uitmaakte tot nietigverklaring wegens dwaling;

dat niets er op wijst in de oorspronkelijke dagvaarding dat de tweede geïntimeerde de dwaling heeft willen invoeren, tenzij het gebruik der woorden « nietig te horen verklaren », vermits de dwaling de « nie-

tigheid » teweegbrengt terwijl het verborgen gebrek de « ontbinding » ten gevolge heeft; dat het argument, dat men hieruit zou kunnen halen, nochtans niet afdoende is, daar men meestal de franse woorden « vices redhibitoires » in de Vlaamse teksten weergeeft door de woorden « koopvernietigende gebreken » — hetgeen natuurlijk verwarring moet stichten;

dat er daarenboven verschillende aanwijzingen zijn om met zekerheid te zeggen dat de oorspronkelijke eis op de vrijwaring wegens verborgen gebreken gesteund is, dat het namelijk op te merken valt :

1° dat de woorden « nietig te horen verklaren » gevolgd worden door de uitdrukking « wegens niet-overeenstemming van de verkochte waar » — uitdrukking die, strikt genomen, slechts zou mogen gebruikt worden in zaken van tekortkomingen aan de verplichting tot levering van de verkochte zaak (De Page, IV, — uitgave 1938 — n° 95), doch waarvan men, zonder aarzeling, mag zeggen dat ze toch minder misplaatst is, wanneer het om vrijwaring gaat der verborgen gebreken, dan wanneer het om dwaling gaat (zie De Page, ibidem, noot 5 onder blz. 129 en noot 1 onder blz. 130);

2° dat de oorspronkelijke eiser het nodig oordeelde in zijn dagvaarding te specificeren dat « het dier niet bestemd was voor de slachting » om — het kan niet anders uitgelegd worden — een eventuele opwerping, dat de vordering later was ingesteld dan toegelaten bij art. 13 van de wet van 25.8.1885, gew. door de wet van 3.7.1894, reeds bij voorbaat te ontzenuwen — hetgeen wel bewijst dat de oorspronkelijke eiser zijn vordering steunde op de vrijwaring wegens verborgen gebreken inzake verkoop van dieren;

3° dat er schadevergoeding gevorderd wordt niet alleen voor onderhoud van het dier, doch zelfs « wegens gemis aan gewin » en « andere » — hetgeen kan gerechtvaardigd zijn wat het principe betreft, slechts inzake vrijwaring kan gerechtvaardigd zijn en dan nog alleen als de kwade trouw van de verkoper bewezen wordt (De Page, ibidem, n° 185);

Overwegende dat er werkelijk geen twijfel bestaan kan omtrent het feit, dat de tweede geïntimeerde zijn eis gesteund heeft op de verplichting tot vrijwaring wegens verborgen gebreken;

dat deze eis derhalve als onontvankelijk had moeten verworpen worden op grond van de bovenvermelde oorspronkelijke opwerping van de eerste geïntimeerde, die trouwens steeds deze zienswijze is blijven verdedigen;

Om deze redenen :

De Rechtbank :

Rechtdoende in hoger beroep en op tegenspraak, verklaart de beroepen ontvankelijk en gegrond; doet het bestreden vonnis teniet en, opnieuw wijzende verklaart de hoofdeis, die een eis tot vrijwaring wegens verborgen gebreken van de verkochte zaak onontvankelijk en wijst hem dus af, verklaart de eis in vrijwaring eveneens onontvankelijk en wijst hem dus ook af; verwijst de eerste en tweede geïntimeerde tot de betaling, respectievelijk van $\frac{1}{2}$ en $\frac{2}{2}$ der kosten van beide aanleggen.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BIBLIOGRAPHIE

RONSE Jan. — *De begroting der schadeloosstelling voor vermogensschade spruitend uit aantasting van van lijf en leven.* — Brussel. — Huis Larcier. — 1952. — 64 p.

Wanneer enkele maanden geleden Mr Jan Ronse in het Rechtskundig Weekblad zijn belangrijke studie publiceerde onder dezelfde titel heeft deze bijdrage een buitengewone belangstelling verwekt. Van alle zijden werden ons bijzondere nummers gevraagd van de aflevering waarin dit artikel was verschenen.

Het is dan ook een gelukkige gedachte geweest van de schrijver deze studie als afzonderlijke brochure te publiceren.

De Heer F. A. Van Parijs, raadsheer in het Hof van Beroep te Gent, schreef er een waarderende inleiding voor.

De tekst, die in het Rechtskundig Weekblad verscheen, werd aangevuld met rechtsvergelijkende gegevens vooral geput uit het Zwitsers recht en met verschillende recente rechterlijke beslissingen.

Brengen wij in herinnering dat Mr Ronse in deze studie de bedoeling heeft enkele praktische vraagstukken, die zich dagelijks voordoen op het gebied der verantwoordelijkheid, te bestuderen.

In elk hoofdstuk drukte hij er op hoe de soms zeer delicate problemen, welke zich hierbij stellen, steeds dienen opgelost te worden «in concreto» door al de bijzondere omstandigheden van het bepaald geval in ogenschouw te nemen. Algemene standaardoplossingen zijn gevaarlijk en belemmeren de juiste vergoeding van de geleden materiële schade. Zulks belet echter niet dat vaste lijnen dienen in aanmerking genomen voor zekere algemene vragen die zich bij elk geval van schadevergoeding kunnen voordoen.

Mr Ronse heeft enkele capita selecta op dit domein aan een grondig onderzoek onderworpen. In de eerste plaats de vraag in welke mate de aftrek van de uitgaven, die door het overlijden van het slachtoffer ophouden, gerechtvaardigd is. Aan de hand van recente statistische berekeningen, namelijk de schaal van Engel, zet hij de methode uiteen om met de grootst mogelijke zekerheid de meest gerechtvaardigde aftrek te berekenen.

Het tweede hoofdstuk is gewijd aan de berekening van de vermoedelijke levensduur en de capitalisatie der renten. Vermelden wij hier dat aan het einde van het werk in dit verband een nieuwe levensduurtabel wordt gepubliceerd berekend over de toestand die zich voorgedaan heeft tussen de jaren 1946-1949, tabel die in vrij belangrijke mate afwijkt van degene die gewoonlijk gebruikt worden, doch die volledig beantwoordt aan de levensomstandigheden zoals ze gegroeid zijn uit de tegenwoordige verhoudingen.

Eindelijk wordt in een derde hoofdstuk het probleem van de begrafenis- en rouwkosten onderzocht.

Het lijdt geen twijfel dat bij de praktische berekening der schadevergoedingen de uiteenzetting van Mr Ronse de grootste diensten zal bewijzen en dat van nu af de levensduurtabel, die in zijn werk voorkomt, als basis zal dienen voor de schadeberekeningen.

Deze beknopte brochure, waarvan de schrijver zegt dat hij zonder de minste wetenschappelijke pretentie slechts enkele praktische vraagpunten heeft willen uitdiepen, geeft in haar beknopte omvang zeer veel wetenwaardigs; er werd een belangrijke hoeveelheid rechtspraak in verwerkt en de oplossingen, die de

schrijver voorstaat, berusten op gezond verstand en billijkheidszin.

R. Victor.

VAN REEPINGHEN Ch. en REYNTENS P. — *Formulaire annoté de Procédure Commerciale.* — T. I: *Les sociétés commerciales, par RAUCQ Albert.* — Ferd. Larcier. — Brussel. — 1952. — 607 p.

De Heren Ch. Van Reepinghen en P. Reyntens hebben in de vooroorlogse periode een reusachtige dienst bewezen aan heel de rechtswereld door het verouderde formulierboek van Burgerlijke Rechtspleging van Zwendelaar volledig te herschrijven en de formules te voorzien van uitvoerige nota's geput uit rechtsleer en rechtspraak, zodat hun werk het blijvend vade mecum is geworden van de praktijk op het gebied der burgerlijke procedure.

De auteurs hebben thans de zware taak ondernomen een gelijkaardig formulierboek ter beschikking te stellen van de juristen wat betreft de rechtspleging in handelszaken. Zij hebben te dien einde beroep gedaan op erkende specialisten die elk een onderdeel van het handelsrecht voor hun rekening hebben genomen.

Het eerste deel van dit groot formulierboek is thans verschenen. Het is bewerkt door Mr Albert Raucq, notaris te Brussel, en volledig gewijd aan de handelsvennootschappen. Een dergelijk werk bestond nog niet in ons land en de verschijning ervan zal met groot genoegen ontvangen worden, vooral wanneer men vaststelt op welke voortreffelijke wijze Mr Raucq zich van zijn taak heeft gekweten.

Al het essentiële, wat verband houdt met het vennootschapswezen, wordt in kleine tekst in het werk aangeduid en telkens wordt dan in grotere tekst de formule voorgesteld waardoor de wettelijke bepalingen geconcretiseerd worden.

De formules, voorgesteld door Mr Raucq, dragen het stempel van een lange ervaring. Zij volgen het leven van de verschillende soorten vennootschappen vanaf de stichting tot aan de ontbinding, met alle mogelijke wederwaardigheden die zich gedurende het bestaan van de vennootschap kunnen voordoen, en de zeer uitvoerige toelichtingen, die de auteurs vermelden, belichten en verklaren de tekst der formules.

Wie een moeilijkheid ondervindt betreffende het juridisch leven van een vennootschap heeft er alle belang bij nu dit voortreffelijk werk voor de hand ligt, in de eerste plaats naar het boek van Mr Raucq te grijpen, waar hij de meeste kans heeft zonder de minste moeite de oplossing te vinden welke hij zoekt, met de volledig klaargemaakte tekst van de noodzakelijke geschriften.

Het succes van dit werk is dan ook van nu af verzekerd en wij drukken de hoop uit dat de volgende delen, die de andere hoofdstukken van het handelsrecht zullen behandelen, zeer spoedig het licht zullen zien.

R. Victor.

International Bar Association. — *Third International Conference of the Legal Profession.* — London, July 19-26, 1950. — Martinus Nijhoff, Den Haag. — 1952. — 367 p.

Degene die in de maand Juli 1950 de vergadering hebben bijgewoond van de International Bar Association te Londen zullen zich verheugen in de verschijning van dit boek, waarin de belangrijkste preadviesen zijn gereproduceerd welke als basis gediend hebben voor de belangrijke besprekingen die tijdens dit congres werden gehouden.

Deze preadviesen, geschreven door juristen uit alle werelddelen, behandelden de meest acute vraagstukken die op juridisch gebied gesteld worden in internationaal verband en het zijn de beste specialisten die hierbij hun medewerking hebben verleend.

Het geheel van deze preadviesen heeft dan ook een uitzonderlijke wetenschappelijke waarde en het boek vormt een kostbaar bezit.

De preadviesen zijn voorafgegaan door een algemeen verslag over het congres en de beslissingen, die gestemd werden, worden in het boek gepubliceerd.

Uiteindelijk volgt nog de lange lijst van al degenen die aan het congres hebben deelgenomen.

R. Victor.

SCHWARZ (A. B.). — Das Schweizerische Zivilgesetzbuch in der Ausländischen Rechtsentwicklung. — Zürich, 1950, 90 blz.

Onder deze titel hield Prof. Schwarz, Hoogleraar aan de Universiteit te Istanbul, een voorlezing aan zijn Universiteit van herkomst, te Zürich, ter ere van Eugene Huber aan wie het voorontwerp van het Zwitsers Wetboek is te danken.

We kunnen er ons alleen maar om verheugen dat de schrijver zijn voordracht aldus ter beschikking heeft gesteld van een ruimere kring, en bovendien zijn overvloedig materiaal in voetnoten mede ten beste gaf voor hen, die verdere opzoekingen zouden willen doen omtrent de behandelde stof.

Op een ogenblik waar aan onze grenzen, zowel ten Noorden als ten Zuiden, de voorbereidende werkzaamheden tot een vernieuwde codificatie zijn aangevat is dergelijke studie zeer leerrijk. Ook afgezien hiervan, en bepaaldelijk voor ons, mag deze rede beschouwd worden als een overtuigend pleidooi om in de rechtsvergelijkende methode van rechtsvinding en -ontwikkeling een grotere aandacht te besteden aan het alhier, zo zeer ten onrechte, niet voldoende gekende Zwitsers recht. Wellicht echter overtuigt de schrijver vooral diegenen die het Zwitsers recht enigszins van dichterbij hebben bestudeerd, en zodoende in staat zijn de juistheid van zijn beoordeling te waarderen.

Het is een zeer vlot geschreven en rustig betoog, dat alleen in voetnoten een overvloed van documentatie verschaft. Jammer genoeg zijn deze samen achteraan gedrukt, hetgeen de studie bemoeilijkt.

Naast de drie andere grote codificaties, nl. de Franse, Oostenrijkse en de Duitse, heeft de Zwitserse codificatie van het begin van deze eeuw een grote invloed uitgeoefend, welke door de auteur vooral onderzocht wordt in vreemde codificaties, veeleer dan in zijn invloed op de rechtsontwikkeling door rechtspraak en doctrine in het buitenland. Dit onderzoek is echter de gelegenheid tot het schetsen van de geest dezer wetgeving, in tegenstelling vooral met de Duitse, bijna gelijktijdige codificatie, en dit op gebied van stijl en taal, opbouw en techniek, zedelijke en sociale opvattingen. Dit leidt hem tot het verrassende onderzoek hoe nazi-juristen konden zweren bij dit door en door democratische Wetboek.

Benevens de geest dezer wetgeving, haar indeling en haar techniek weidt de schrijver uit over enkele der beroemdste bepalingen, zoals art. 1 Z.G.B. dat in het begin van de twintigste eeuw een ophefmakende verschijning was waarin de opdracht van de rechter t.o.v. van de absolutistische opvatting over de wetgever verruimd werd en een vrijheid maar ook tevens richtlijnen heeft gekregen. Vervolgens behandelt hij de grote principes van Treu und Glauben uit art. 2, het rechtsmisbruik, de persoonlijkheidsrechten en, meer

beknopt, enkele bijzondere bepalingen uit de Zwitserse wetgeving, vooral in verband met de contractuele vrijheid.

Een volgende beschouwing is gewijd aan de receptie van het volledig Zwitsers burgerlijk wetboek in Turkije, waar de schrijver trouwens een leerstoel bezet, hetgeen hem toelaat met kennis van zaken de moeilijkheden der assimilatie te beoordelen.

Tot slot volgen enkele beschouwingen over de invloed welke de Zwitserse wetgeving zou kunnen uitoefenen op de toenadering tussen de verschillende stelsels van het Privaatrecht in Europa, waartussen steeds in zekere mate een homogeniteit bestaat welke aan het Romeins recht is te danken.

Het Zwitserse wetboek moest immers eenmaal de grote verscheidenheid van twee en twintig verschillende kantonale rechtstelsels overbruggen, zodat het een aanmoedigend voorbeeld voor Europa is, dat slechts wacht op zijn Eugen Huber! Het broksgewijze voortschrijden naar eenheid in Zwitserland is een richtlijn voor een Europese beweging in dezelfde zin. De grootste moeilijkheid welke de weg naar eenheid verspert is volgens de schrijver van doktrinale aard, nl. de scheiding tussen de Duitse en de Franse rechtskringen. Deze beide werden in Zwitserland verzoend, in een eigenaardige neutraliteit.

Dit betoog is er geen van een opgeblazen en zelfvoldaan nationalisme dat trots gaat op het eigen recht, maar een warme bewondering welke gerechtvaardigd en gesteund is door een vruchtbare en degelijke rechtsvergelijking.

Wij hebben ongetwijfeld veel in het Zwitsers recht te leren, wie het nog niet kon ondervinden, zal niet moeilijk door de lektuur van dit werk worden overtuigd.

Jan Ronse.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Algemene vergadering te Hoei

Op 3 Mei l.l. had te Hoei de vijfde algemene vergadering plaats van het Verbond der Belgische Advocaten onder voorzitterschap van de Heer Stafhouder Collignon.

De Heer Minister van Justitie Pholien vereerde de vergadering met zijn tegenwoordigheid.

Vóór de vergadering werd er een bloemenhulde gebracht aan het gedenkteken van Stafhouder Foncoux die in 1944 door de bezetter werd vermoord, alsook ter ere van twee jonge magistraten uit Hoei gestorven voor het Vaderland.

Bij de aanvang van de vergadering hield Mr A. Hoschet uit Leuven in het Nederlands een ontroerende herdenkingsrede voor de betreurde Stafhouder van Rijckel. Wij geven hierna een gedeelte van de tekst dezer diepgevoelde rede.

De Voorzitter, Stafhouder Collignon, sprak dan zijn dank uit aan de Heer Stafhouder van Hoei en de Raad der Orde en herinnerde ook nog aan de vrijheidsgeest en de moedige houding van Stafhouder Foncoux gedurende de bezettingsjaren.

Verschillende detailpunten worden besproken betreffende de toestand van de advocaten, die hun legerdienst verrichten, en de moeilijkheden die ze ondervinden bij het vervullen van hun taak als verdedigers vóór de Krijgsraden, worden in het licht gesteld.

De Heer Minister van Justitie belooft tussen te komen bij zijn collega's van Landsverdediging en van Financiën, opdat aan de bestaande toestand zou verholpen worden.

Daarna komt Mr Charpentier aan het woord in verband met het wetsvoorstel betreffende de wijziging van sommige wetsbeschikkingen op het gebied van strafrecht en strafrechtspleging, waarover wij reeds in een vorig nummer verslag hebben uitgebracht.

Menigvuldige toelichtingen worden nog verstrekt betreffende de voorgestelde wijzigingen.

Daarna sprak de Heer Pholien, minister van Justitie, die beklemtoonde dat hij steeds innig contact wenst te houden met de balie, ten einde praktische oplossingen te kunnen verwezenlijken, namelijk in verband met het voorstel van Mr Charpentier.

De Heer Minister wees op de pogingen die door hem worden aangewend om het Angelsaksisch probation-systeem hier te lande in te voeren en hij wees tevens op de doeltreffende penitentiaire methodes die in voege zijn gebracht te Marneffe.

Na deze zeer geslaagde vergadering had er een ontvangst plaats ten Stadhuisse waar de Heer Burgemeester van Hoei de welkomsrede uitsprak.

De burgemeester had er aan gehouden als slot van zijn rede zich in het Nederlands te richten tot de aanwezige Vlaamse Confraters. Hij drukte er op dat te Hoei geen onderscheid gemaakt wordt tussen Waalse en Vlaamse gasten. In de schoot van de gemeenteraad van Hoei zetelt een Vlaams ingezetene, terwijl in het lager gemeentelijk onderwijs bijzonder op het programma van Vlaamse cursussen wordt aangedrongen.

Eindelijk werd in de «Société littéraire» door de Hoeise confraters en hun dames aan de aanwezigen een gezellige thee aangeboden.

* * *

Herdenkingsrede voor Stafhouder Van Rijckel uitgesproken door Mr A. Hoschet

(Uittreksel)

.....

24 December 1950.

In zijn groot en streng-gemeubeld kabinet werkt stafhouder Van Rijckel zeer ijverig aan zaken die de Tuchtraad aanbelangen en die hij wil oplossen alvorens in familiekring de Kerstvreugde te genieten.

Zijn edelmoedig hart wordt plots omkneld door een pijnlijke benauwdheid en de sterkgebouwde man zijgt neer.

Zijn omgeving, door angst bevangen, volgt met ontzetting de strijd die Mr Van Rijckel levert. Weldra verneemt men echter dat hij aan zijn secretaris de briefwisseling dicteert, aan zijn medewerkers onder-richtingen geeft, een lange en fel ingestudeerde nota opstelt voor een advocaat bij het Verbrekingshof, die hij met een voorziening heeft gelast, zich bekommert om de uitslag van zijn processen en zeer streng de bekomen vonnissen ontleedt.

Iedereen betuigt zijn vreugde! De volledige beterschap zal zeker veel tijd vergen, maar is de liefde voor de arbeid, die men bij de zieke vaststelt, geen geruststellend teken? De Magistratuur, die hem bijzonder waardeert en zijn confraters, die hem bewonderen en eerbiedigen, snellen toe om hem aan te moedigen en hem te smeken voorzichtig te zijn.

Meester Van Rijckel heeft nooit zijn krachten gespaard. Zijn leven is studie en arbeid. Zijn schitterende geest kan geen ledigheid dulden.

Bij het einde van de eerste wereldoorlog is Mr Fernand Van Rijckel op het Koninklijk Athenaeum te Leuven afgestudeerd. Prijs der Regering om steeds de eerste van zijn klasse te zijn geweest, menigmaal laureaat van de Algemene Prijskampen, volgt hij de lessen van de Rechtsfaculteit der Universiteit te Leuven, waar hij verbazende successen oogst en die hem summa cum laude tot doctor in de rechten uitroept.

En dan begint de stage onder de strenge leiding van Mr Theunis. De Patroon voelt zich aangetrokken door de toegewijde, levendige, ijverige, volhardende stagiaire, die door geen enkele opzoeking of studie — hoe ingewikkeld ook — wordt afgeschrikt. Een vruchtbare medewerking ontstaat, gesproten uit het samen-lopen van de ervaring en de jeugd die alles kan bereiken. Gedurende meer dan twintig jaar blijft de medewerking bestaan tot op het ogenblik dat de kleinzoon van Mr Leopold Theunis de stagiaire van Mr Van Rijckel zal worden en zijn patroon bij zijn grootvader zal aflossen.

Meester Van Rijckel staat aan het hoofd van een belangrijk kabinet. Talrijke verzekeringsmaatschappijen vertrouwen hem hun dossiers toe, omdat hij bijzonder het vraagstuk der verantwoordelijkheid heeft bestudeerd. Hij beheerst volledig deze moeilijke stof waar dagelijks veranderingen in ontwaard worden. Hij is eveneens een meester in het Burgerlijk Recht.

De cliënt die Mr Van Rijckel raadpleegt, kiest een strenge rechter uit, die nooit zal toegeven aan enige hartstocht, maar met grote eerlijkheid het ware belang zal weten in het licht te stellen. Het dossier is aangenomen, Mr Van Rijckel spaart geen enkele kracht om de hem toevertrouwde zaak te doen zegevieren. Wetgeving, rechtsleer, rechtspraak worden uitgeput. De feiten worden onverbiddelijk onderzocht. Alle bewijzen en bescheiden worden met geduld verzameld. De uiterst nauwkeurige voorstudie is geëindigd. Mr Van Rijckel stelt nu zeer volledige, klare, preciese besluiten op. Zijn geest is steeds bezorgd om geen enkel der aspecten van het vraagstuk te vergeten. Indien deze bekommernis zijn nachtrust komt storen, zal Mr Van Rijckel niet aarzelen vóór de dageraad zijn kabinet te verwoegen om de daags te voren neergepende besluiten te volledigen.

En 's morgens staat hij aan de balie, zonder sporen van vermoeienis, met een meesterlijk samengesteld dossier en een volmaakte kennis van het kleinste détail der zaak.

Groot en sterk gebouwd met een hooggekleurd gelaat, een levendige en scherpe blik, met nerveuze gebaren, beleeft de Stafhouder, op intense wijze, het proces. Met nauwkeurigheid zet hij de feiten uiteen. Zijn pleidooi is levend, nerveus, geanimeerd. Hij dwingt de aandacht af van de Rechtbank, die hij wil, die hij zal overtuigen. Zijn taal — het Nederlands of het Frans, waarvoor hij een voorkeur voelt en waarvan hij steeds een vurig verdediger is geweest — is geschaafd. Zij is soepel, de woordenschat is buitengewoon rijk. Zij wordt gekenmerkt door de zorg het juiste woord of de meest gepaste uitdrukking te vinden. Klarheid wordt vóór alles nagestreefd.

De debatten zijn gesloten. Mr Van Rijckel is zeer nieuwsgierig omtrent de uitslag. De motieven der beslissing worden van dichtbij onderzocht. Mr Van Rijckel zal tot voor het Verbrekingshof — soms op eigen kosten — de hervorming nastreven van een verkeerd vonnis.

Deze hardnekkige strijder is een uiterst hoffelijke confrater, vriendelijk en voorkomend, steeds bereid een dienst te bewijzen of hulp te verlenen aan een onervaren jong advocaat. Zijn loyaliteit, zijn volstrekte netheid, zijn scrupuleuze eerlijkheid dwingen de waardering van zijn confraters af. Ingeschreven als stagiaire in October 1922 wordt hij in 1932 tot lid van de Raad der Orde verkozen. Hij zal er bijna zonder onderbreking zetelen tot op het ogenblik dat zijn confraters hem, in September 1949, de hoogste eer en de zware taak van stafhouder toevertrouwen.

Hij is een stafhouder die bezorgd is om de verdediging der prerogatieven van de orde. Zijn prestige en zijn gezag vergemakkelijken hem zijn taak. Hij is een strenge stafhouder omdat de Balie slechts dan eerbied verdient wanneer alle fouten en zwakheden er worden uitgeroeid. Deze voorbeeldige advocaat is een groot stafhouder, volledig toegewijd aan de Balie.

Piëteitvol heeft Mr Van Rijckel het onderricht ontvangen van een groot Patroon, die hem heeft overleefd. Op zijn beurt zal hij aan de jongeren de vruchten van zijn ervaring gunnen. Alleen de jonge dokter in de rechten, bij wie hij de vastberaden wil ontwaart te werken, wordt in zijn kabinet toegelaten. Eens dat hij zijn vertrouwen heeft geschonken, blijkt deze man, waarvan het uitzicht voor wie hem niet kent, koud kan voorkomen, een wezen vol onuitputbare toewijding te zijn. Hij offert talloze uren voor zijn stagiaire op. Deze mag vrij het kabinet bezoeken en volgt al de raadplegingen. Aan hem die verloren is in het onmetelijk domein van het recht, leert hij de kunst met nauwkeurigheid de talrijke geschriften van het beroep op te stellen. Onvermoeibaar verbetert hij de vergissingen. Hij lukt uitleg uit betreffende het geschil dat de stagiaire heeft horen pleiten. Hij luistert naar het pleidooi van de jonge advocaat en met een voortreffelijke welwillendheid, die de kritische geest niet uitsluit, geeft hij de nodige wenken. Wanneer men hem om raad vraagt is zijn deur wijd open. Zijn buitengewoon geheugen laat hem toe aan de soms vergeten raad te herinneren en enig détail van een persoonlijke zaak die de stagiaire reeds vergeten heeft, op te halen.

Het is voorzeker geen sinecur zijn stage bij Mr Van Rijckel te doen.

Al zijn leerlingen zijn echter verrukt over zijn onderwijs. Voor allen is hij een ware vriend, zeer goed en vaderlijk, die om hun toekomst bezorgd is en die in alle moeilijke omstandigheden van hun leven — voor sommigen waren ze talrijk — naast hen heeft gestaan om ze op te beuren, te steunen en te helpen.

Stafhouder Van Rijckel had gedroomd dit rusteloos leven gedurende lange jaren voort te zetten.

Vóór het rechterlijk verlof had hij zeer voorzichtig in een paar zaken gepleit. Nadien had hij een lang Zomerverlof doorgebracht in de blonde duinen en de bossen van Het Zoute, waar de zeewind waait. Hij beminde de Vlaamse landschappen langs de zee. Graag ging hij er wandelen, met de zijnen, met zijn zoon, die weldra de Universiteit zal vervoegen, met zijn zesjarig dochttertje, met zijn medewerkers, die hij zeer gaarne in een rustieke villa, rond een tafel met uitverkoren spijzen, ontving.

Het waren gelukkige dagen, die geen enkele ongerustheid kwam storen. De gezondheid scheen hersteld en de toekomst verzekerd.

Het rechterlijk jaar begon! De koorts der zaken! Enkele uitputtende pleidooien! Een nieuwe gedwongen rust! Een korte ontsnapping om de zachte Zunderzon op te zoeken! Bij het grijze en koude morgen-

krieken van 20 Januari 1952 kreeg Stafhouder Van Rijckel nog de gelegenheid zich bezorgd te maken voor het kabinet waar hij zijn edel leven had uitgesloofd en waar hij met zoveel voldoening, liefde en plichtbesef had geijverd! — en dan zijgt hij voor eeuwig meer...

VLAAMSE CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

10 April 1952.

Tradities willen niet sterven.

Telkens het Witte Donderdag wordt, beraamt onze Conferentie haar gebruikelijke uitstap naar de natuur, de kunst, de folklore en het restaurant. Wellicht is er geen dag tijdens het gerechtelijk jaar, waarop er zoveel confraters «belet» geven want het voorjaar en het Paasverlof zitten in de lucht en de activiteit op het Gerechtshof daalt tot op zero.

Niettemin stonden er op 10 April zes confraters met vijf auto's paraat om naar Scherpenheuvel te reizen midden een ontluikende lente. Drie wagens werden heerloos achtergelaten onder de hoede van moeder Justitia, en de twee overige welke 28 paarden totaliseerden, vervoerden hun ingetogen inzittenden zonder al te veel moeite tot onder de mooie sterrenkoepel van het Heiligdom.

De dag verliep «als naar traditie». Geen enkele der deelnemers leed honger.

2 Mei 1952.

Vanaf acht uur, ja veel te vroeg, kwamen de genodigden in gewijde stemming het Rubenshuis binnengewandeld, waar onze Conferentie hen zou vergasten op een kunstavond, die reeds lang tevoren gepland werd door onze sympathieke confrater Mr Herman Wagemans.

Naarmate het uur vorderde werd de groep confraters die met hun dames het concert wilden bijwonen, imposanter. Ook de ere-genodigden deden hun intrede: Z. E. Fr. Van Cauwelaert, Voorzitter van de Kamer der Volksvertegenwoordiger, onze gastheer Burgemeester Craeybeckx en zijn echtgenote, de Heer Stafhouder, de heer Voorzitter der Rechtbank, de heer Hoofdreferendaris, en talrijke magistraten.

Het atelier van grootmeester Rubens was in concertzaal herschapen. Voorzitter Ooms leidde zijn genodigden naar hun plaatsen en verwelkomde hen hartelijk. Afwisselend werden er liederen voorgebracht door het sterk bemande Halewijnkoor onder leiding van Hans Dirken, en door tenor De Caerlé. Het programma, met zorg samengesteld, gleed zacht van oud-nederlandse naar meer recente composities. Met een fel ge-apprecieerd Echo-Madrigaal van O. Lassus sloot men het eerste deel af.

In de stemmig verlichte tuinen wandelden de genodigden een wijle rond, genietend van de zeldzaam zachte avond en van het enig milieu. Achter hen het zo bekende priëel, vóór hen de originele, gelukkig nog gespaarde driedelige boog, met links de Italiaans geconcipeerde bouw en meer rechts het gotisch woonhuis. Zelfs de twee illustere afgevaardigden van de Parijse Balie moesten toegeven dat hun lichtstad zo'n juweel niet rijk was.

Dan groepeerde het koor zich in de maanverlichte tuin en hernam zijn uitvoeringen in een sfeer van onwerkelijke poëzie en schoonheid.

Een realisatie die onze Conferentie tot ere strekt!

J. M.

TAALKUNDIGE KRONIEK

Reeds dikwijls is er door vele van onze abonnees aangedrongen geworden opdat het Rechtskundig Weekblad in zijn kolommen een taalkundige kroniek zou openen, waarin van bevoegde zijde wenken zouden gegeven worden betreffende het gebruik van het zuiver Nederlands.

Dergelijke kroniek is volstrekt onontbeerlijk en wij waren reeds lang hiermede van wal gestoken wanneer wij de bevoegde persoonlijkheid hadden kunnen vinden die zich wel met deze kroniek had willen gelasten.

Wij zijn zo gelukkig dat thans de Heer Albert Blontrock deze taak wel op zich heeft willen nemen.

De Heer Blontrock is een gekende figuur in de wereld der letterkunde en der bibliographie. Van zijn hand verschenen reeds verschillende belangrijke werken, namelijk: *De Vlaamse letterkundige Gids; Bibliographie van de Vlaamse letterkunde 1944-1949; Lectuurgids (in samenwerking met E. H. A. De Cuyper).*

Wij houden er aan de Heer Blontrock ten zeerste te danken voor zijn welwillende medewerking.

* * *

GORDIAANSE KNOPEN

Nr 1.

Zij (de taal) is de barometer van eigen volkskracht. Is zij niet waard dat men liefdevolle belangstelling koestert voor haar zijn en worden?

Prof. Dr A. A. Verdenius (1)

1. AANBIEDEN — AANMELDEN.

Mgr. Lagae bood zich (als bloedgever) eveneens aan, maar werd wegens *ouderdoms-redenen* niet aanvaard. — (Brugge, 14-4-'51) (2).

Drie taalfouten ontsieren die volzin.

a) In het Nederlands maken we een onderscheid tussen *aanbieden* (offrir qch. à qn. en *zich aanmelden* (se présenter à; se présenter pour qch.) :

De aandeelhouders *meldden* zich om tien uur bij de notaris aan.

De notaris bood hun een lening van 300.000 fr. aan.

b) ... *wegens ouderdoms-redenen*... Deze samenstelling is onlogisch. De steller had hier beter gewaagd van ... *wegens zijn hoge ouderdom*...

c) ... *niet aanvaard*... Het verleden deelwoord werd niet passend gebruikt. Het betreft een « kortstondige » werking. *Toegelaten* geeft de gedachte juist weer.

Wat denken de lexicografen over « aanvaarden »?

I. « *Aanvaarden* wijst er op, dat die *aanvaarding* zekere plichten van ons eist, bijv. : de regering *aanvaarden*. — Hij heeft zijn benoeming tot voorzitter wel aangenomen, maar de functie nog niet *aanvaard* » (3);

2. Van een ambt, een betrekking, een post, een taak, enz. beginnen te bekleden gebedigd (4).

In betamelijk Nederlands zouden we bovenstaande volzin als volgt kunnen verbeteren :

Mgr. Lagae *meldde* zich (als bloedgever) eveneens aan, maar werd wegens zijn *hoge ouderdom* niet *toegelaten*.

2. CLIENT — KLANT.

Die woorden worden veelal met elkaar verward. Het onderscheid is nochtans niet ingewikkeld.

a) Een *klant* koopt bij een winkelier of in een warenhuis;

b) Een *cliënt* roept de bijstand in van een advocaat of geneesheer.

3. JUSTITIONEEL — POLITIONEEL.

« Deze veel gebruikte woorden zijn onjuist gevormd. De bijv. naamw. op *-oneel* zijn gevormd van Franse woorden op *-ion* : *sensationeel*, *traditioneel*. Maar de grondvormen van *justitie* en *politie* gaan niet op *-ion* uit. : *justice* en *police*. De bijv. naamw. moeten luiden : *justitieel* en *politieel*.

« Het Vrije Volk » heeft indertijd een ingezonden artikel van Ir Vos tegen politieke actie opgenomen. « Nieuwe Rotterdamse Courant » (5).

4. PLICHTIG — SCHULDIG.

P. G., uit Antwerpen, maakte zich *plichtig* aan het vervoer van tapijten, die hij te Essen over de Belgisch-Nederlandse grens wilde smokkelen. (Brussel, 29-12-'51).

Zo maakte hij zich te Gent ten nadele van een garagist (sic) *plichtig* aan het afruggelen van een luxe-wagen, waarmede hij de wijk nam naar Nederland. (Gent, 4-3-'51).

In het Algemeen Beschaafd Nederlands bezigen we in de bovenstaande gevallen het woord *schuldig*. *Plichtig* komt in samenstellingen voor : *dienstplichtig*, *militieplichtig*, *schatplichtig* (6).

5. DIE — WELKE.

De genoemde betrekkelijke voornaamwoorden hebben gedurende de jongste jaren aanleiding gegeven tot vinnige gedachtenwisselingen. Het loont de moeite die woorden nader te belichten.

a) *Het gebruik van welke* :

Welke behoort tot de deftige of verzorgde taal. G. Bos noteert (7) : « Wij zouden U willen aanraden, dat woord *welke* zo weinig mogelijk te gebruiken. Het is deftiger, stijver, officiëler dan *die*. Het past zeer goed in de zogenaamde ambtenarenstijl :

» In antwoord op de missive, welke wij hedenmorgen van U ontvingen, hebben wij de eer, U te berichten, dat... ».

Het gebruik van *welke* is echter toegelaten om stilistische redenen, bijv. om de herhaling van *die* en dat te vermijden :

Deze redevoering is beter opgevat dan *die welke* ik de vorige maal heb uitgesproken.

Bepaald afkeurenswaardig is het, *welke* te gebruiken, als men een persoon bedoelt. In de zin :

« Ik ben thans in dienst van de heer Rutgers, *welke* gaarne bereid is inlichtingen over mij te geven... » is het stellig fout. Hier past alleen het woordje *die* (8).

b) *Het gebruik van die* :

« Het verwekken van deze ontsteking is in ongeveer 80 % der (sic) gevallen te wijten aan bacterium pyogenes, *dewelke* wij in de bijdrage over wierontsteking kenmerkten als... » (Brussel, 29-12-'51).

« Er zijn ook enkele zichten (sic) welke de schilder meegebracht heeft van de Kust. (Gent, 3-2-'51).

« De twee vertegenwoordigers welke Prins Hassen bij de expeditie had aangesteld... » (Brussel, 4-5-'52).

« De fotos (sic) welke wij bij deze bijdrage publiceren, hebben een zeldzame documentaire waarde. » (Brussel, 4-5-'52).

In de aangehaalde zinnen moeten *welke* en *dewelke* door *die* vervangen worden.

Die past uitstekend in de gewone taal, in de brieven krantenstijl, enz. Het gebruik van *dewelke* raden de grammatici niet meer aan; het woord is volkomen verouderd.

* * *

TAALKUNDIGE BEDENKING.

Wij ontleen de volgende beschouwingen aan het maandblad «Onze Taal» (8) :

Eigenlijk zou het ideaal zijn, wanneer er buiten het wetenschappelijk terrein niets over de taal te zeggen viel. Dan zou iedereen in staat zijn in alle omstandigheden een juist gebruik te maken van de taal, van zijn eigen taal althans. Zo'n volmaakte toestand lijkt natuurlijk, maar de werkelijkheid is zo ingewikkeld, dat we die toestand nooit zullen bereiken.

...De invloed van de pers is uiteraard ontzaglijk.

De verantwoordelijkheid tegenover het volk, die zij wegens haar belangrijkheid moet aanvaarden, sluit ook de verplichting in de taal goed te gebruiken.

Albert Blonrock.

(1) Prof. Dr A. A. Verdenius, «In de Nederlandse Taal-tuin». (2de dr.), Amsterdam, «Elsevier», (z. jrt.), 244 blzn. — (Cf. blz. 10).

(2) We vermelden enkel de plaats van uitgave en datum van het blad, waarin we de foutieve zin hebben aange-troffen.

(3) T. Pluim, «Keur van Nederlandsche Synoniemen». (5de herz. dr.) Purmerend, J. Muusses; 1922, 236 blzn. — (Cf. blz. 115).

(4) J. - V. Hendriks, «Handwoordenboekje van Neder-landsche Synoniemen». (2de herz. en verm. dr.) Tiel, D. Mij's, 1885, 318 blzn. — (Cf. blz. 31).

(5) Dr B. C. Damsteegt, «In de Doolhof van het Neder-lands». Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink, 1949, 104 blzn. — (Cf. blz. 26).

(6) H. Meert, «Onkruid onder de Tarwe». Uitgave be-zorgd door C. - H. Peeters. Turnhout, N. V. Brepols, 1941, 300 blz. — (Cf. blz. 250).

(7) G. Bos, «Het Hanteren van de Schrijftaal». Arnhem, «PBNA», «Het Nederlandsche Technicum», (1944), 68 blzn. — (Cf. blz. 16).

(8) Idem, *ibidem*. (Cf. blz. 16).

(9) «Onze Taal», April, 1952, nr 4; blzn. 1 en 2.

TIJDSCHRIFTEN

Pasilegie : Nr 3, 1952

Wetgeving.

Tijdschrift voor Gemeenterecht. — April 1952, 4e af-levering.

J. Van Aert, Verbond der gemeentesecretarissen van het arrondissement Leuven, vergadering van 27 Maart 1952.

Nederlands Juristenblad. — 3 Mei 1952, nr 18.

Mr. S. Gerbrandy, Rechtspraak over de deugdelijkheid van het verweer in burgerlijke zaken. — Mr. W. L.A. van Panhuys, Vergadering van het Psychiatrisch-Juridisch Gezelschap op 15 Maart 1952 in de bijzondere Strafgevangenis te 's Gravenhage.

Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Res-gistratie. — Nr 4241 van 3 Mei 1952.

Mr. L. I. de Winter, Het nieuwe Internationaal Pri-vaatrecht. — Mr. W. R. Emmen Ridet, Belastingvraag-stukken op het Vijfde Internationale Belastingcongres te Zürich.

Journal des Tribunaux. — 4 Mei 1952, nr 3937.

P. Cornil; Publicité et discrétion, exigences contra-dictoires de la justice pénale. — Paul Pollet, L'Office National de Sécurité sociale peut-il faire déclarer ses affiliés en faillite?

Revue pratique du Notariat belge. — Nr 2351, April 1952.

Actes authentiques, écriture, encre indélébile. — Législation.

Mededeling van het Vlaams Economisch Verbond

ONDERLINGE KAS V.E.V.

ONDERLINGE SECTIE V.E.V.

Wet van 10-6-37.

BERICHT AAN ONZE LEDEN : K. B dd. 3-4-1952 (Staatsblad dd. 9-4-1952) :

Ingevolge het Koninklijk Besluit van 3-4-1952 wordt de KINDERBIJSLAG met ongeveer 10% verhoogd vanaf 1-1-1952. Hij wordt ook uitgebreid tot 21 jaar voor de schoolgaande of door leercontract verbonden jongeren.

De bijdragen blijven ongewijzigd.

Door hetzelfde Koninklijk Besluit wordt ook een WEZENBIJSLAG ingevoerd vanaf 1-1-1952, die on-

De GEBOORTEBIJSLAG bleef ongewijzigd.

geveer 3 maal zo hoog is als de gewone kinderbijslag; deze wordt toegekend aan de weduwen van niet-loon-trekkenden die niet herhuwd zijn en ook generlei be-roep uitoefenen

Dit zijn de gevallen die voorheen (aan het gewone barema) uitbetaald werden door de Nationale On-derlinge Kas ing. art. 49, sub. litt a tot e. Zij worden ook verder door de Nationale Onderlinge Kas uitbe-taald, ev. per trimester

BAREMA'S DER BIJSLAGEN VOOR DE NIET-LOONTREKKENDEN EN HUN HELPERS GELDIG VANAF 1-1-1952

Voor het	Gewone Kinderbijslag				Wezenbijslag	
	Voorheen		Vanaf 1-1-1952		Slechts vanaf 1-1-1952	
	pr mnd	pr sem	pr mnd	pr sem.	pr mnd	pr trim.
1e kind	90,— frs	540,— frs	100,— frs	600,— frs	315,— frs	945,— frs
2e kind	90,— »	540,— »	100,— »	600,— »	315,— »	945,— »
3e kind	120,— »	720,— »	135,— »	810,— »	430,— »	1290,— »
4e kind	170,— »	1020,— »	190,— »	1140,— »	525,— »	1575,— »
5e kind	230,— »	1380,— »	255,— »	1530,— »	695,— »	2085,— »
en volg.						

GEBOORTEBIJSLAG : 1.800,— frs voor het eerste kind; 900,— frs voor elk volgend kind.
(Deze bedragen verdubbelen bij geboorte na overlijden van vader.)